

Voščila tovarišu Titu

Brzjavke so poslali
Gošnjak, Bakarič, Krja-
čić, Smilevski, Pajkovič
in Mugoša

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak je poslal vrhovnemu komandantu oboroženih sil SFRJ maršalu Josipu Brozu Titu ob 73. rojstnem dnevu brzjavko, v kateri mu pošilja toplje in priske pozdrave vseh pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade in svoje osebno voščilo. Med drugim v brzjavki piše: »Pod vašim vodstvom se je v minulih 20 letih Jugoslovanska ljudska armada nenehno razvijala kot globoko ljudska in sodobna oborožena sila, sposobna opraviti sleherni naloge, katero ji naložijo naši narodi in vi, naši vrhovni komandanti. Pripadniki Jugoslovanske ljudske armade bodo se nadalje vztrajno opravičali svoje vojaške dolžnosti in se vzgajali po vašem zgledu, kako je treba predano in dosledno služiti svojemu ljudstvu in svoji socialistični domovini.

Na ta dan, ki je postal veseli praznik vseh Jugoslovancev, so vse želje in misli pripadnikov naše armade namenjene vam, našemu vrhovnemu komandantu in vašemu velikemu revolucionarnemu delu, s katerim je naša domovina postala simbol doslednega boja za družbeni napredek in mir na svetu.«

Voščila ob rojstnem dnevu so poslali tovarišu Titu politični sekretar CK ZK Hrvatske Vladimir Bakarič, predsednik sabora Hrvatske Ivan Križanović, predsednik soborja Makedonije Vidoje Smilevski, politični sekretar CK ZK Črne gore Djoko Pajković in predsednik skupščine Socialistične republike Črne gore Andrija Mugoša.

Proslava dneva mladosti

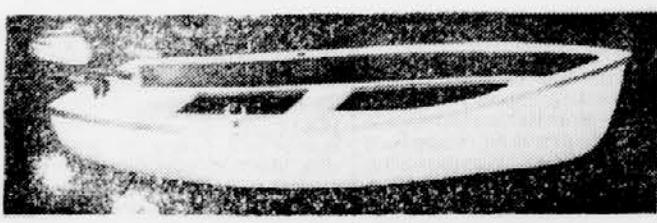
irreditve in športna sre-
čanja mladine v vseh
krajih Jugoslavije

KRALJEVICA, 23. maja (Tanjug). Nad 5000 mladincev z Reke, iz Kraljevice in okoliških krajev se je udeležilo tradicionalnega srečanja mladosti v gozdu Ostro pri Kraljevi. Ta srečanja prirejajo vsako leto ob dnevu mladosti, letos pa so z njim proslavili tudi 40-letnico prihoda tovariša Tita na delo v ladihulnico pri Kraljevi, ki danes nosi njegovo ime. V okviru srečanja mladosti so se danes v ladihulnici »Tito« sestali pripadniki JLA z delavci, ki so bili pred 40 leti sodelavci tovariša Tita, mladinci pa so obiskali kraj, kjer se je Tito večkrat sestajal s svojimi sodelavci, ko je delal pri razširjanju organizacije in pripravi štrajkov.

NIKŠIČ, 23. maja (Tanjug). V okviru dneva mladosti je bil dopoldan na glavnem trgu v Nikšiću defile šolske in delavske mladine ter športnih organizacij. Popoldan pa so na mestnem stadionu priredili mladinski zlet, pri katerem je sodelovalo svojih 6000 tekmovalcev. Med to prireditvijo je svetovni rekord v padalstvu Petar Dečić skočil iz letala z višine 1200 metrov na stadion.

NOVI SAD, 23. maja (Tanjug). Letošnja proslava dneva mladosti v Vojvodini je izpolnjena z bogatimi in raznovrstnimi programi, ki ga prirejajo pod naslovom »Dvajset let življenja in svobode«. V tem slavlju sodeluje skoraj vsa šolska, delavska in kmečka mladina, ki v teh dneh prikazuje svoje ustvarjalno moč ter bratstvo in enotnost mladine vseh narodnosti.

Jugoplastika



IZ POLIESTRA

V St. Domingu spet streljanje

Čete ZDA imajo nalogo preprečiti Imbertov napad na središče mesta

WASHINGTON, 23. maja (AFP — Reuter). Predstavniki ZDA Elsworth Bunker je na sinočnjem sestanku sveta ministrov OAD izjavil, da so ameriške enote v Dominikanski republiki dobile nalogo, da preprečijo enotam pod poveljstvom generala Imberta, da bi napadle enote polkovnika Caamana v centru Santo Dominga. Ameriški delegat je tudi dejal, da so ameriške sile prepevale uporabo letališča San Isidron v vojaške namene. Po 24-urnem zatišju so v Santo Domingu sinoči spet odjeknile eksplozije. Kot kaže, so začeli streljati vojniki generala Imberta, ki je javno zavrnil predlog, da bi začasno premirje podaljšali.

Elsworth Bunker je to izjavil, preden so glasovali v svetu OAD o misliji in poveljstvu interameriških sil v Dominikanski republiki. Po njegovih besedah enote generala Imberta nadzorujejo praktično vse predele mesta, ki leže severno od skoridore varnosti in »mednarodne cone«, kjer so ameriške enote.

Posvetovalni ministrski sestanki Organizacije ameriških držav je sklenil imenovati za poveljnika interameriških sil v Santo Domingu nekoga brazilskega oficirja, za njegovega namestnika pa oficirja ZDA.

Skupščina kongoških strank

Ghenye ostro obsodil ne-
davno organizirano vo-
lilno farsu v Kongu

DEZUEA, 23. maja (MEN). Voditelj kongoškega revolucionarnega gibanja Christophe Ghenye bo v prihodnjih treh mesecih sklenil splošno skupščino kongoških političnih strank, na kateri naj bi sprejeli politično orieniacijo kongoškega revolucionarnega gibanja.

Na tej skupščini naj bi proučili tudi program revolucionarne vlade in razširitev ter spremembe v njeni organizaciji. Skupščina bo obravnavala tudi poročilo o vojaških operacijah revolucionarnih sil.

V izjavi, ki jo je Ghenye objavil v sudanskem mestu Džubi, je rečeno, da bo skupščina delala na kongoškem ozemlju in da je sklep o sklicanju sprejet v skladu z željami, ki so jih nedavno v Kairu izrazili predstavniki kongoških političnih strank. V Ghenyevi izjavi je ostra obsodba volilne farse, organizirane nedavno v nekaterih kongoških mestih in pokrajinah.

Šest premierov na sestanku EFTA na Dunaju

Poglavina tema: kako
premostiti čedalje širši
prepada med EFTA in EGS

ZENEVA, 23. maja (Tanjug). Jutri se bo na Dunaju začela dvodnevna konferenca najvišjih predstavnikov članic evropske cone za svobodno trgovino (EFTA). Sestanka se bodo udeležili premieri Velike Britanije, Švedske, Norveške, Danske, Finske in Avstrije. Portugalsko in Švico bosta zastopala ministri za gospodarstvo obeh držav.

Kakor menijo v Zenevi, bo na dunajskem sestanku prevladovalo vprašanje, kako premostiti čedalje širši prepada med to ekonomsko skupnostjo in EGS.

Konferenca članice EFTA je bila sklicana na pobudo britanskega premiera Wilsona po njegovem sestanku z voditelji socialnodemokratskih strank držav Zahodne Evrope minuli mesec.

Danes so na Dunaju uradno sporočili, da je generalni

••• Nadaljevanje
na zadnji strani

Komandanta bo imenovala
brazilska vlada, njegovega
namestnika pa vlada ZDA.

V nadaljevanju posvetovalnega sestanka so nato sklenili pooblastiti generalni sekretariat, da lahko stori vse potrebne ukrepe za vzpostavitve enotnega poveljstva interameriških sil.

Vse te sklope so sprejeli s 14 glasovi, pri čemer pa so predstavniki Čila, Ekvadorja, Peruja in Mehike glasovali proti, predstavniki Argentine in Venezuele pa sta se glasovanja vzdržala. Generalnemu sekretarju OAD Joseju Moru so poleg funkcije stalnega predstavnika posvetovalnega sestanka OAD v Santo Domingu zaupali še funkcije, ki jih je od 6. maja dalje opravljala posebna komisija OAD.

Jose Moro bo v sporazumu s poveljniki različnih nacionalnih enot, vključenih v interameriške sile, skušal vzpostaviti enotno poveljstvo.

Razen tega je bilo tudi sklenjeno, da posvetovalni sestanki ustanovijo odbor, ki bo proučeval delovanje interameriških sil, ki imajo edino nalogo — tako so določili na sestanku — da sodelujejo pri normalizaciji položaja v Dominikanski republiki.

Osmi atentat na Barrientosa

LA PAZ, 23. maja (AP). Danes so z atentatom poskušali ubiti predsednika bolivajske vladejo vojaške junke generala Barrientosa. General ni bil ranjen, pač pa je v atentatu padel neki vojak. Atentatorji so streljali v Čahu blicu Kochabambe.

To je bil že osmi poskus, da bi ubili generala Barrientosa. Zadnjičkrat so nani streljali marca letos. Menijo, da so bili tokrat atentatorji ru. darji.

Volitve v Bolaviji

BRUSELJ, 23. maja (Reuter). V Belgiji so danes volitve za predstavniki doma in senat. Menijo, da bo glasovalo okrog 6 milijonov od 9,5 milijona vpisanih volivcev.

De Gaulle poziva Francoze na solidarnost in slogo

Sprejel bo generalnega sekretarja CGT —
Ponovno se je zavzel za prijateljstvo s SZ

PARIZ, 23. maja (Tanjug). Na koncu potovanja po departmaji v zahodnem delu Francije je predsednik de Gaulle pozval vse Francoze, naj ostanejo zvesti institucijam pete republike. Potovanje in zlasti govori, ki jih je imel de Gaulle v številnih mestih, so po mnenju tukašnjih političnih opazovalcev in tiska nekakšen začetek de Gaullove kampanje za predsedniške volitve, ki bodo decembra letos.

V zadnjem govoru, ki ga je imel de Gaulle v Flechu, je francoski predsednik pozval vse Francoze, naj bodo solidarni in naj delajo složno. To povabilo je naslovil na »vse kategorije« Francozov, se pravi na vse družbene plasti. Menijo, da je to znamenje prizadevanja vlade in de Gaulle samega, da bi dobila

minikanski republiki, priob-
rambi varnosti prebivalcev te
države in vzpostavljanju
miru.

Tu je agencije poročajo iz Santo Dominga, da so po 24-urnem zatišju v tem mestu sinoči spet odjeknile eksplozije in da se je ponovno začelo streljanje. Boji se nadaljujejo, kot kaže, na trgu, kjer je nacionalna palača, ki jo branijo enote civilno-vojaške junke generala Imberta. Komaj 300 metrov od tega mesta je Trg neodvisnosti, ki ga branijo ustavne sile polkovnika Caamana.

Kot vse kaže, so začeli streljati vojniki generala Imberta, ki je javno zavrnil predlog, da bi podaljšali 24-urno prekinitev ognja.

V diplomatskih krogih pa izražajo upanje, da se kljub temu blizu rešitev politične krize v Dominikanski republiki. Menijo namreč, da so posredovalci med obema stranima stranema precej napredovali v prizadevanjih za ustanovitev koalicijske vlade. Nasprotni stranki sta po

V Kolumbiji podaljšano izjemno stanje

Množični neredi, ustano-
vitev vojaškega sveta,
posebna pooblastila
vladi

RIO DE JANEIRO, 23. maja (Tanjug). Kolumbijska vlada je ustanovila vojaški svet in podaljšala izjemno stanje v državi. Vzdušje je zelo napeto in vsak dan lahko pride do novih množičnih neredov. V Bogoti in drugih kolumbijskih mestih je bilo v minulih dneh med demonstracijami precej smrtnih žrtev in ranjenecov.

Vlada predsednika Valencie je ukrepala, da bi učinkovito preprečila »subverzivna gibanja«. Vlada je dobila posebno pooblastila. Nacionalni kongres stalno zaseda, da bi lahko sprejel vladne zahteve za izredno ukrepanje.

Kolumbijska vlada ukrepa z vsemi sredstvi, da bi vzpostavila v državi red in mir. Predsednik Valencia je obtožil »komunistične elemente«, češ da povzročajo in povzročajo splošen nered. Vlada so, da so komunistični elementi v vseh kolumbijskih političnih strankah in vrhovnih katoliške cerkve.

svojih predstavnikov v stalnih stikih z mednarodnimi osebnostmi, ki so v vlogi posredovalcev. Trdijo, da je zunanji minister ustavne vlade polkovnika Caamana Cur izrazil pripravljenost, da bi se pogovarjal z generalnim sekretarjem Organizacije ameriških držav Josejem Morom o ustanovitvi koalicijske vlade.

Reuter poroča iz New Yorka, da je več sto ljudi sinoči demonstriralo proti ameriški politiki v južnem Vietnamu in Dominikanski republiki. Demonstracije so se obrli blizu hotela »Waldorf Astoria« v New Yorku prav tedaj, ko je bil v hotelu predsednik Johnson na banketu demokratske stranke. Strnjene vrste policajev so preprečile demonstrantom, da bi se približali hotelu. Demonstranti pa so glasno zahtevali konec vojne v Vietnamu in umik ameriških enot iz Dominikanske republike.

Fanfani v ZDA

CIUDAD MEXICO, 23. maja (AP-Reuter). Italijanski minister za zunanje zadeve Amintore Fanfani je danes končal enotedenski uradni obisk v Mehiki. Iz Washingtona poročajo, da je ameriški predsednik Johnson povabil italijanskega zunanjega ministra naj ga jutri, ko bo na dan na obisku v Washingtonu, obišče.

Italijanski minister za zunanje zadeve se bo v torek udeležil seje komisije OZN za razorožitev. Sestal se bo tudi z generalnim sekretarjem svetovne organizacije U Tantom.

Sukarno povabljen v SZ, Kosigin v Indonezijo

DZAKARTA, 23. maja (Tanjug). Po vrnitvi iz Sovjetske zveze je indonezijski obrambni general Nasution izjavil, da je premier Kosigin povabil predsednika Sukarna, naj kmalu obišče Sovjetsko zvezo. Premier Kosigin je tudi sprejel povabilo šefa indonezijske države, naj obišče Dzakarto.

Saragat obišče Bonn

BONN, 23. maja (Tanjug). Kakor pišejo zahodnomreški listi bo predsednik italijanske republike Saragat letos obiskal Bonn. Natančnega datuma še niso določili, vendar menijo, da bo prispel tja 6. ali 7. julija.

Predsednik Saragat bo septembra letos potoval tudi po državah Latinske Amerike. Po obisku v Venezueli, Čilu in Argentini bo šel tudi v Urugvaj. Z njim bodo potovali ministri za zunanje zadeve Fanfani in drugi visoki italijanski funkcionarji.

Sto let gimnazije v Kruševcu

KRUŠEVAC, 23. maja (Tanjug). V Kruševcu so danes slovesno proslavili 100. obletnico gimnazije. Proslave so se udeležili bivši profesorji in dijaki, zdaj priznani strokovnjaki, umetniki in družbeno-politični delavci ter vojaški voditelji.

Po polaganju vencev pod spominsko ploščo umrlih dijakov so dopoldne udeleženci proslave položili vence tudi na grobnico borcev NOV in na grobnico talcev.

••• Nadaljevanje
na zadnji strani



AMERIŠKI PODSEKRETAJ ZA OBRAMBO V SANTO DOMINGU — Podsekretar Cyrus Vance ni hotel odgovoriti na vprašanje, kakšno stališče bo zavzel ameriško vojaško poveljstvo do napovedane Imbertove ofenzive na položaje legalistov. General Imbert se namreč ni strinjal s tem, da bi začasno premirje — 24 ur — podaljšali. Na sliki: Poveljnik sil ZDA v Dominikanski republiki general Bruce Palmer (levo) opisuje Vanceu (v sredi položaj). Foto: AP

Prepoved demonstracij

Saigonska vlada poostrila ukrepe proti neredom

SAIGON, 23. maja (AFP, Reuter, AP, Tanjug). Saigonska vlada je prepovedala vse demonstracije v državi in pozvala prebivalstvo, naj se ne udeležuje manifestacij ali zborovanj. Vlada je hkrati sklenila najostreje ukrepanje proti vsakomur, ki bi poskušal ustvarjati nered.

V sporočilu, ki ga je davi objavilo v Saigonu južnovietnamsko ministrstvo za notranje zadeve, je rečeno, da je dosedanja preiskava o nedavnem poskusu državnega udara pokazala, da se je »Vietnangu posrečilo vzpostaviti stike z nekaterimi oficirji in civilnimi osebami,« ki so bile vmešane v pripravo izjave udara. Reuter poroča iz Saigona, da so izpuščili iz zapora šefa varnostne in protivojvojske službe južnovietnamske vojske polkovnika Tran Van Chua in Ho Tien-na, ki sta zdaj v hišnem priporu. Aretirali so ju večerj zaradi sodelovanja v zaroti proti vladi. V hišnem priporu bosta ves čas preiskave.

Poročajo tudi, da je policija doslej aretirala 49 oficirjev in civilnih oseb, med njimi tudi eno žensko, vse z obtožbo, da so pripravljali ali sodelovali v protivladni zaroti.

Predsednik BEA v Dubrovniku

DUBROVNIK, 23. maja (Tanjug). Predsednik britanske letalske družbe BEA (British European Airways) Anthony Milwar je davi z ženo prispel v Dubrovnik v okviru začelnih potovalov na direktni letalski liniji London—Dubrovnik. Letala je južnovietnamska letala so davi bombardirala tudi oskrbovalna oporščila, rudarske naprave in objekte na severnovietnamskih cestah. Poročajo, da so se vsa ameriška in južnovietnamska letala vrnila v svoja oporišča.

Reuter poroča iz Saigona, da so južnovietnamska letala danes bombardirala in obstrlevala skladišča municije in orožja tudi v mestu Vu Kon, kakih 40 km severno od 17. vzporednika. Hkrati poročajo, da so pripadniki južnovietnamskega osvobodilnega gibanja večerj ubili

••• Nadaljevanje
na zadnji strani

Štafetna palica v Srbiji

Razstava muzeja »25. maja« v Beogradu

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Ob 20-letnici štafete mladosti so danes v Domu mladine v Beogradu odprli razstavo fotografij, štafetnih palic, pisem in drugih dokumentov, ki se nanašajo na proslavljanje rojstnega dneva tovariša Tita po vsej državi. Razstavo je pripravil muzej »25. maja« v Beogradu.

Štafeta mladosti je danes dopoldne prispela v Brčko, kjer jo je pozdravilo okrog 7000 ljudi. Na okrasno tribuno v središču mesta je prinesel štafetno palico mladinec Rado Nikolić, delavec tovarne tehnične opreme. Štafetno palico je sprejel prednik občinske skupščine. Ljubomir Zorić.

Po krajšem postanku je štafeta nadaljevala svojo pot k Bijeljini, kjer jo je opoldne priskočno pozdravilo okrog 10.000 prebivalcev Semberije. V Bijeljini je bil v čast dneva mladosti že dopoldne pregled kulturno zabavne dejavnosti, pri katerem so sodelovali s programom mnogih kulturnoumetniških društev, sekcije in aktivni Zvez mladine.

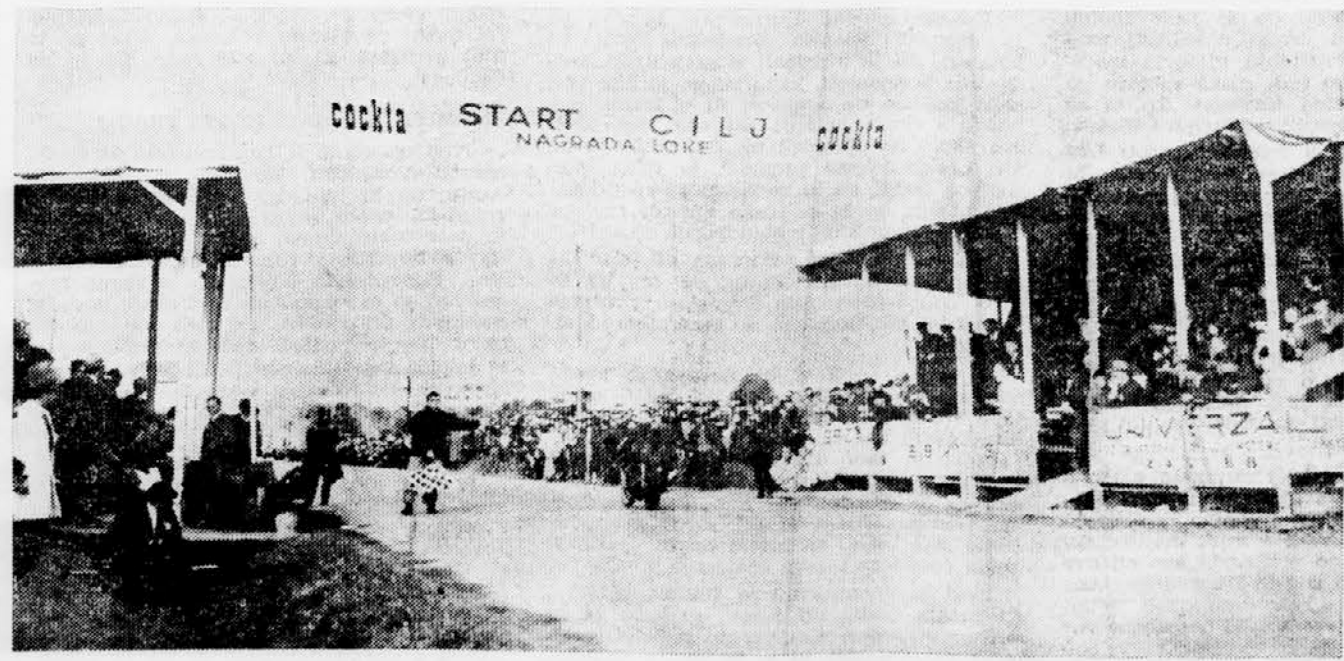
Popoldne je štafeta mladosti prispela v Zvornik. Na zborovanju je nosilce štafete pozdravil sekretar občinskega komiteja ZK Bahrija Kavazović. Pozdravno pismo, ki so ga poslali tovarišu Titu je prebrala mladinka Djenana Sikirić.

Iz Zvornika je štafeta odšla preko Drine v Srbijo in nadaljevala pot v Valjevo.

LJUBLJANA PROSLAVLJA DAN MLADOSTI — 25. MAJ

PROGRAM

- 24. maja**
PARK ING. STANKA BLODOKA
17.—20. ure PLES
Igra ansambel F-7, poje Pero Dimitrijević
17.—22. ure Taborniki in njihovo življenje
TRG PRED METALKO
19.—23. ure PLES
Igra ansambel Mojmir Sepeta, pojeta Majda Sepe in Nino Robić
- 25. maja**
PARK ING. STANKA BLODOKA
8.—12. ure Športna tekmovanja osnovnih in srednjih šol — preko 3500 nastopajočih
Prireditelj DNEVA MLADOSTI v dvo-rani Tivoli
ob 10. uri Centralna prireditelj DNEVA MLADOSTI v dvorani Tivoli
ob 15. uri Taborniki in njihovo življenje
Vabi odbor za praznovanje



NAGRADE LOKE 1965 — Velike mednarodne motociklistične dirke v Škofji Loki si je ogledala velika množica ljubiteljev moto športa. Dirkači so dosegli velike hitrosti, vendar so zrušili samo dva rekorda. Foto: E. Kaše

„Naučite se plavati“

Skoraj neverjetna se zdi ugotovitev, da terjajo reke, jezera pa tudi bazeni zaradi tega, ker ljudje ne znajo plavati, vsako leto približno toliko žrtev, kolikor jih je zaradi čedalje bolj razvite motorizacije na naših cestah. Nesreče v vodah gredo mimo nas dokaj neopazno, bolj potihoma večajo strahotno bilanco kakor nesreče na cestah. Od tod morda tudi precejšnja pasivnost v prizadevanju, da bi vodam izrgali številne žrtve, predvsem v vsakoletni kopalni sezoni.

Ob tem je akcija »naučite se plavati« še toliko pomembnejša, saj se njen široko zastavljeni program loteva hvalavredne naloge z vseh vidikov, podobno, kakor že dolgo časa poteka popolnoma negibna prometna vzgoja mladine.

Akciji »naučite se plavati« velja vsa pozornost, in to ne samo športnih organizacij, saj plavanje ni samo šport, temveč preprosta veščina, ki navsezadnje lahko človeku marsikdaj reši življenje. Republiški odbor akcije »naučite se plavati« se je tega zavedal, zato je v akcijo vključil tudi Ljudsko milico, gasilce, Zvezo prijateljev mladine, predvojaško vzgojo in tabornike.

Ne bo dolgo, ko bodo kopališča spet oživila. Na akcijo smo se pripravljali vso zimo, tako da ne bi smela prihajajoča sezona odgovornih nikjer presepeti. Težko je sicer ocenjevati te priprave, toda kakor kaže vsi občinski odbori le niso pravočasno začeli delati. Ker je kopalna sezona že blizu, je skrajni čas, da povsod pohite in se temeljito pripravijo, da bodo lahko kos nalogam, ki jih zastavlja širokopo-tezna akcija.

Republiški odbor akcije »naučite se plavati« pripravlja posebne tečaje za učitelje plavanja, vendar bo morala akcija dobiti močno oporo v športnih društvih »Partizan«. Najsi imajo ta društva plavalne sekcije ali tudi ne, lahko največ prispevajo k uspehu akcije. Res je, da mora svoje storiti tudi šola, toda poleti so šolska vrata zaprta; prav zato pa bodo imele klubi in društva glavno vlogo v plavalni akciji. Ponekod se v društvih že vnaprej otepajo dela v zvezi z akcijo »naučite se plavati«, češ da mladina poleti ne prihaja v društva, ker je na počitnicah. Vendar to ne bi smel biti izgovor za nedejavnost, ker je med mladino in starši kljub vsemu med počitnicami veliko zanimanja za plavalne tečaje. Tečaje povzroča tudi pomanjkanje plavalnih učiteljev. Toda že letos bo opravilo strokovne tečaje lepo število učiteljev, v zadregi pa lahko priskočijo na pomoč klubi s plavalnimi sekcijami, ki imajo dovolj ljudi, zmognih poučevanja.

J. DEKLEVA

Izseljenci in domovina

Janko N. Rogelj 70-letnik

Letos maja slavi Janko N. Rogelj, upokojeni javni notar v Ebelidu v ZDA 70-letnico. Rodil se je 26. maja 1895. leta na Primorskem pri Kranju, kjer je imel njegove oče kovačijo. V Kranju je Janko končal nekaj razredov gimnazije. V Ameriko je odpoval s stricem Boštjanom leta 1913, malo pred začetkom prve svetovne vojne. Tam je delal nekaj časa v železarni, topil rudo, delal v pekarni, pozneje pa še razna druga dela.

Leta 1916, ko je bil star 21 let, je začel dopisovati v slovenski izseljenski časopis »Glas svobode«, prvi svobodni domiselni časopis za slovenske izseljence v Ameriki. Zatem je sodeloval tudi pri drugih izseljenskih časopisih. Med drugim je bil tudi med prvimi uredniki časopisa »Enakopravnost«, ki je izhajal v Clevelandu do aprila 1957.

Rogelj je sodeloval tudi pri raznih narodnih akcijah ter si je mnogo zaslug pridobil za svojo staro domovino tudi v drugi svetovni vojni, ko je bil v vodstvu jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki za pomoč Jugoslaviji. Prav zaradi teh zaslug je prejel Janko Rogelj visoko odlikovanje: AVNOJ mu je dne 16. septembra 1945 podelil odlikovanje Red zaslug za narod II. stopnje.

Svoje organizacijske sposobnosti pa je posvetil Janko Rogelj tudi izseljenski organizaciji »Ameriški bratški zvezi«, kjer še vedno sodeluje. Dopisuje tudi v glasilo te zveze »Nova doba« — »New Era«. Rogelj je tudi sodeloval s pokojnim pisateljem Louisem Adamcem pri reševanju problemov slovenskih izseljencev, kar ju je močno povezovalo. Prav zaradi tega pozna Janko Rogelj delo in življenje tega našega pisatelja bolj podrobno kot kdo drugi. Jubilat je še vedno zelo aktiven ter znan kot najbolj agilen član Adamčeve spominke ustanove. Zbirajo dogovinsko gradivo o naših izseljencih, piše o naših vidnih izseljencih v Ameriki in še posebno o Louisu Adamcu.

O Roglju bi lahko še mnogo povedali. Kdor pa bi ga želel podrobneje poznati, naj seže po njegovi knjigi »Kruh in srec«, ki jo je izdal Državna založba Slovenije.

Janko Rogelj je eden tistih slovenskih ljudi, ki so se uveljavili in znašli v tujem svetu, se razvili in ugodne javne in družbene delavce, čustjo pa še vedno z nami.

Ob jubileju mu toplo čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov pri njegovem delu.

Zahvala in priznanje

Majška številka Ilustrirane revije Slovenske izseljenske matice »Rodna gradua« je v glavnem posvečena 20. obletnici zmage nad fašizmom in osvoboditvi narodov Jugosla. vije. V »pisnu Slovencev po svetu« se glavni odbor Slovenske izseljenske matice zahvaljuje vsem izseljencem, ki so sodelovali v raznih organizacijah in odborih za pomoč Jugoslaviji in jim izrekajo primanje. »Domovina vam je za vaše sodelovanje hvaležna« je rečeno v članku, »nimam, ki so s svojo besedo in ugledom pripomogli k temu, da je svetovna javnost pravilno ocenjevala takratni položaj v Jugoslaviji, kakor tudi tistim, ki so gmotno prispevali za naš boj. Poleg člankov v zvezi s 20. obletnico bo po tudi v tej številki prispevki v zvezi s turizmom, nadalje v 23. svetovnem prvenstvu in namiznem tenisu, ki je bilo v Ljubljani itd. V kulturnih zapisnikih je to pot članek o partizanskem pesniku Mateju Boru in novem celovečernem filmu »Ljubljana«.

V rubriki »Naši ljudje po svetu« pa je zelo zanimiv članek o pomoči naših izseljencev rojstni deželi med narodnoosvobodilno borbo in pri obnovi. V članku je zanimiv podatek, da je bil med prvimi ameriškim vojakom, ki so prišli v drugi svetovni vojni, slovenski izseljenec iz Clevelanda Louis Brodnikar. Stevilni slovenski izseljenci in njihovi sinovi so se borili tudi v enotah prekomorskih brigad za osvoboditev Jugoslavije.

V zvezi s pomočjo pa članek ugotavlja, da v Jugoslaviji ni kralja, ki ima v svetu večje število izseljencev ali kralja, ki je bil teže prizadet po vojni, da ni prejel pomoči od naših izseljencev.

Med našimi darili ameriških rojakov pa je nova otroška klinika v Ljubljani; njeno dragoceno moderno opremo, ki daleč presega dotisno dolžino, je darila SANS iz prispevkov ameriških rojakov.

Članek je seveda le božen pregled pomoči, ki so jo naši izseljenci dali svoji rojstni domovini.

Posebne te številke je tudi priložnost za našo delavo, ki so začasno zaposleni v tujni, da bodo bolj obveščeni o vprašanjih, ki jih najbolj zanimajo. Priloga bo izhajala kot priloga »Rodne gradue«.

MAULDIN: NA PRAVEM MESTU



»Namestil sem si jo tja, kjer je potrebna«.

»New York Herald Tribune«

Ciklon zavel v politiko Opustošenje v Vzhodnem Pakistanu in volitve

OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA

DACCA (Vzhodni Pakistan), maja. Vladajoči muslimanski ligi se, kot kaže, ni posrečilo dobiti večine na volitvah v parlament vzhodne pokrajine. Volitve so bile pet dni po ciklonu, ki je opustošil to pakistansko področje.

Ciklon sicer ni bil razlog za to, da bi prelozili volitve, verjetno pa je vplival na neprilakovan izid, zakaj ljudje si še niso opomogli po strahotnih vrtinici, ki je s sto milijami na uro pustošil čez delto Gangesa in Brampapute in pušal za seboj tisoče mrtvih in milijone ljudi brez strehe.

Dva dni po volitvah še ni bil znan dokončni izid, ker se niso poročili podatki iz obalnih krajev, kjer imajo dela čez galva s številnimi mrtvih in pogrešanih ter v ugotavljanju škode. Za ciklonom je zmagel na Barisal in na vasi, raztreseni in delti največjih azijskih rek, velikanjski morski val.

Vse to seveda ni moglo ostati brez vpliva na izid volitev, čeravno je v vzhodnem delu države vladajoča stranka v treh prejšnjih volitvah etapah izbojevala docela tesne zmage. Blizu 60 milijonov ljudi, ki se tukaj gnetajo na približno 50.000 kvadratnih milijah zemlje med rekami, jeziri, tokovi in številnimi prekopmi, ima občutek zapostavitosti. Pod tropskim stavčenjem in dežjem pridelajo tukaj riža in jute za tri četrtine pakistanske izvozne vrednosti. Vladni nasprotniki trdijo, da večino tega dohodka porabijo za razvoj zahodnega dela države. Vlada spet zatrjuje, da večino dohodkov porabi za razvoj vzhodne pokrajine, vendar pa se zdi, da so drugi pogodi ugodnejši za hitrejši razvoj zahodnega dela. »Učinkujejo nas poplave, se pritožujejo tukaj,« medtem ko si je vlada za Pendloca s 1000 milijami indijskega ozemlja. Izid volitev, ko so si vladni pristajali na eni ter neodvisnik in opozicijski na drugi strani skoraj enakopravno razdelili mesta, je še nadalje zapletel že tako zamotan položaj. Zakaj zaradi številnih okoliščin je ta parlament veliko bolj po-

Spričo tega so cikloni del zelo občutljivih razprav o enakopravnosti med vzhodnim in zahodnim delom države. Oba dela sta med seboj ločena s 1000 milijami indijskega ozemlja. Izid volitev, ko so si vladni pristajali na eni ter neodvisnik in opozicijski na drugi strani skoraj enakopravno razdelili mesta, je še nadalje zapletel že tako zamotan položaj. Zakaj zaradi številnih okoliščin je ta parlament veliko bolj po-

ANTHONY EDEN:

OBRACUN

35. nadaljevanje

»Hvala za brzojavko... Mnenja sem, da bi Montgomery moral zavzeti Lübeck. Ruska zasedba Danske bi nas spravila v veli-



GEORGE MARSHALL — ameriški obrambni minister med vojno (levo). Foto: arhiv »Dela«

ko zadrego. Bojazen skandinavskih dežel bi postala še izrazitejša. Če se prav spominjam, je bila med vzroki nesoglasij med Rusi in Nemci v obdobju njihovih mednih tednov leta 1940 tudi ruska zahteva po nadzorstvu nad otočje Kattegat. To bi se nedvomno dalo preveriti v Foreign Office.

Strinjam se tudi s prodorom proti Linzu. Nikoli se mi ni zdelo primerno, da bi francoska zasedba cona mejila na rusko. Kljub resnim pomislekom, ki jih omenjate, se zdi v redu in prav, da Američani zasedejo Stuttgart. Dalje sem prepričan, da še vedno mislite na Prago...

Odkar sem tu, sem dvakrat govoril s generalom Marshallom. Navzven sem bil pri pregledu vojaških operacij, ki mu ga pripravijo vsako jutro o vseh frontah. Trajal je dobro uro, Zdi se, da je njegov prikaz položaja v Nemčiji bolj optimističen, kot vam ga je dal Eisenhower.

Seveda me je najbolj zanimalo njegovo mnenje o boju na Daljnem vzhodu. Japonci počno vse, kar je v njihovih močeh, da bi se okrepili in utrdili v svoji matični deželi. Vse kaže, da se premestijo eno ali dve diviziji s Koreje in eno iz Mandžurije, tako da imajo zdaj na Japonskem okoli petindvajset divizij, ki seveda niso oborožene vse enako dobro.

Marshall je mnenja, da Rusi podcenjujejo obseg in težo spopada v primeru, da

Bonn „odpira ventile“

Zahodnonemške špekulacije in nameni z Romunijo

POSEBNI DOPIŠ ZA DELO

BONN, maja — »Pogled k Romuniji« je uradni naziv za najnovejšo potezo Bonna v njegovi precej nejasni formulaciji »dolgoročne politike odpiranja proti Vzhodu«. Spremembo bomske politike do Bukarešte so pripravljali več kot pol leta, zdaj pa je njena realizacija v teku. V torko so v Bukaristi odprli reprezentativno zahodnonemški-romunskih razgovorov in napisano je bilo še več zanimivih komentarjev.

V Bukarešti razstavlja na 25.000 kvadratnih metrih 437 zahodnonemskih podjetij. Med njimi so skoraj vsi veliki koncerni kemične industrije, elektroinženirski, stroje-gradnje, predvse mehanike in optične industrije. Toda ob Romi mnogo več razpravlja o vzrokih in smotih »velike bomske predstave«, kot pa o razmeroma omejenih možnostih za komercialni uspeh razstave.

V središču pozornosti tukajšnjega tiska je obisk državnega sekretarja v bomskem ministrstvu za zunanje zadeve Rolfa Lahra v Bukarešti. Potem ko je prezel trak pri vstopu v moderno razstavno dvorano, je prisotnim visokim gostiteljem izrekel pozdrave kancelarja Erharda in poudaril, da so bili »odnosi med Nemčijo in Romunijo v vseh časih tesni in prisrčni.« V tej nemški razstavi ni treba gledati samo komercialnih interesov,« je rekel Lahr, »temveč jo je treba oceniti tudi kot prispevek k reševanju skupnih problemov.« Predsednik razstavnega odbora Reuther in podpredsednik zveze nemških industrijalcev Menne sta bila za odtenek bolj konkretna, obljubila sta v svojih govorih namreč spolno podporo nemške industrije pri izgradnji romunske industrije.

Kakšna naj bo ta podpora konkretno — o tem za zdaj še ne govorijo povsem jasno. Menne je v Bukarešti obvestil romunske gospodarstvenike, da bi takoj lahko dobili dolgoročna posojila v okviru tako imenovanih »kreditov Hammesa« in da Bonna namerava precej povečati uvoz v Romunijo.

Vzporedno s temi zahodnonemskimi izjavami v Bukarešti je predsednik tako imenovanega »vzhodnega odbora nemškega gospodarstva« Otto Wolf von Amerongen v Münchnu razodel, da je »vseznaka republika pred novo etapo trgovine z Vzhodom«. Potem ko je ocenil razstavo v Bukarešti kot »zredno uspešno«, je von Amerongen napovedal »vseke možnosti za nemški izvoz v jugovzhodno Evropo v prihodnjih letih. Istega dne, 20. maja, je bomsko gospodarsko ministrstvo sporočilo, da zahodnonemško gospodarstvo »kaže živahno, je nimanje za jamstva, ki bi jih lahko dobilo za dolgoročne pošiljke vzhodnoevropske«.



DACCA PO CIKLONU IN POPLAVAH — Za strahotnim ciklonom, ki je divjal po Vzhodnem Pakistanu, je zdrvel nad delto rek Bramapute in Gangesa velikanjski morski val, povzročil poplave in velikansko škodo. Na sliki: Ulica v Dacci, potem ko je voda v glavnem že otekla.

bi se spoprijeli z Japonci na dolgi kopenski fronti. Rekel je, da bi imeli zelo hude izgube. Poudaril je razliko med izkrevanjem na otokih, kjer so japonske posadke številčno omejene, in širšim spopadom z veliko japonsko vojsko na kopnem.

Ko sem omenil Burmo kot primer, da je Japonce mogoče premagati tudi na kopnem, mi je Marshall sicer pritrdil, vendar je bil spomnil, kako velika je bila tam naša premoč na kopnem in v zraku, približno v razmerju štiri ali celo pet proti ena. Rusi ne bi imeli na Daljnem vzhodu niti zdaleč takšne premoči, je rekel Marshall in dodal, da bi napadel Japonce doma šele potem, ko bi se ruske armade zapletle v boje z japonskimi v Mandžuriji.

Bržkone je odveč pripomba, da je namenjeno samo vam. Morda se mi bo še pred odhodom iz San Francisco ponudila priložnost za razgovor z generalom Marshallom.

18. APRIL — V veliki mornariški bolnišnici sem obiskal Hulla. Ni več ležal, kramljala sva skoraj celo uro. Zdel se mi je mnogo bolj pri močeh, kot sem pričakoval. Povedal je med drugim, da mu je rekel F. D. Roosevelt po vrnitvi iz Jalte na Krimu, da je Winston v zgan in popolnoma izčrpan Nisem mogel skriti nasmeha, Hulla sem rekel, da nisem opazil na Churchill nobenega takega znamenja.

Pred konferenco mi je Halifax priporočil kratek odhodi ob koncu tedna v Miradorju (Virginia), uro vožnje iz Washingtona, v prijetni hiši, ki jo je imel v najemu. Nisem vedel, da je prestregel tudi Churchillove telefonske pozive zame v prepričanju,

nemškega blokovskega in hladnovojnjskega gledanja na socialistične dežele obstaja še en, in sicer izredno močan pritisk na bomsko vlado — pritisk zahodnonemškega gospodarstva. Skupni trg evropske gospodarske skupnosti je vse preveč ozeke za ekspanzijo zahodnonemške industrije. K temu je treba — po prekinitvi diplomatskih odnosov med desetimi arabskimi državami in ZR Nemčijo — pristeti seveda še občutno izgubo gospodarskih pozicij na Blžnjem vzhodu. Zaskrbljeni gospodarski magnati zahtevajo od vlade, naj »odpre ventile za odhode; najbolj ventil bi bila seveda trgovinska liberalizacija v odnosih z vzhodnimi in jugovzhodnimi evropskimi deželami.

Po koncepciji, o kateri razpravljajo predvsem v inozemskih krogih v Bonnu, si skušajo tukajšnji politiki ustvariti nove možnosti za manevriranje. Začeli so spoznavati anahronizem Hallsteineve doktrine, vendar se ji uradno ne nameravajo odreči. To bi bilo namreč uradno priznanje popolnega poloma celotne zahodnonemške politike. Zato hočejo taizirati, in sicer tako, da bi socialističnih dežel ne obravnavali enako, temveč vsako posebej in po možnostih drugače.

Kljub temu pa sta se oblikovali »dve skupini«: države, ki ne mejijo na ZR Nemčijo in s katerimi nimajo nobenih obmejnih problemov, in sosedne države. Do prve skupine držav namerava Bonn nastopati posebno prožno in skleniti z njimi diplomatske stike, čeprav imajo te dežele normalne diplomatske odnose z Nemško demokratično republiko in teh odnosov nikakor ne nameravajo spreminjati. Glede druge skupine bi ostalo vse po starem ali pa bi prišlo do zelo majhnih sprememb. Če nameravajo to koncepcijo resnično uveljaviti, potem bodo imeli zahodnonemški diplomati in politiki polne roke dela.

V Bonnu sodijo, da je splošnejši korak v spreminjanju zahodnonemške politike do vzhodne Evrope. Treba bo precej časa, preden bo jasno, v kakšno smer se bo gibal ta razvoj. Ugledni hamburški dnevnik »Die Welt« piše v komentarju o Romuniji, da pred parlamentarnimi volitvami 19. septembra ni pričakovati, da bi Bonn »de hure« priznal katero koli komunistično državo, kajti »Hallsteineve doktrine ni mogoče kar tako pragmatično spreminjati in se z njo igrati. To pomeni, da bo imela pravi posel z reformo zahodnonemške politike šele nova bomska vlada, ki jo bodo sebi postavili jo jesenski volitve.«

KRESO KUKOLJA

Rečeno v prejšnjem tednu

»Kako bi se počutili Američani, če bi se neka gigantska protikomunistična sila na severu — recimo ob arktičnem krogu — postavila za razsodnika naše politične čistosti in zatrla vsa nacionalna ljudska vstaja proti trinostru samo na podlagi tega, da je med mnogimi tisoči upornikov 58 komunistov?«

Ted Berikman, bralec »New York Herald Tribune« iz New Yorka.

»Bosch ima prav. Dije ko gremo v naši politiki, več komunistov ustrvarjamo.«

Betty Traun, bralka »New York Herald Tribune«.

»Nihče izmed nas ne želi, da se vojna razširi. Nihče izmed nas ne želi, da bi bil drugi ljudje podrejeni neki totalitarni komunistični oblasti. Vsi mi želimo takšno rešitev, da se bodo lahko ameriške čete lastno uskladile.«

McGeorge Bundy, svetovalec predsednika Johnsona.

»Če bo postal Hanoi skupni cilj tekmovalcev med Moskvo in Pekinkom, potem bo skupno delovanje očitno neugodno vplivalo na naše interese.«

Dean Rusk, zunanji minister ZDA.

»Mora se vzpostaviti ravnotežje, toda ne več tisto iz Jalte — se pravi ravnotežje dveh hegemonij, ki bosta, če bosta še trajali, ogrozili mednarodni mir. Potrebno je ravnotežje, zasnovano na odgovornosti vsake nacije na zemlji.«

Charles de Gaulle, francoski predsednik.

»Spanija je na strani arabskih narodov v njihovem pravičnem boju za osvoboditev Palestine in je edina evropska dežela, ki nima nikakršnih diplomatskih, kulturnih in ekonomskih stikov z Izraelom.«

Manuel Fraga Iribarne, španski minister za informacije in turizem.

Mnenja drugih

O Dominikani

Herald Tribune
NEW YORK

»Združene države Amerike stoje pred nevarnostjo političnega in diplomatskega debakla v Dominikanski republiki mir.«

O Vietnamu

The New York Times.
NEW YORK

»Neuspeh komunistov, da bi ugodno odgovorili na začasno prenehanje bombardiranja Severnega Vietnama, pomeni tragedijo za Vietnam in ostali svet. Ta neuspeh bo neogibno podaljšal in okrepil vojno, ki ni v interesu niti enega naroda in ki traja že predolgo.«

„Nan Dan“
HANOI

»Ljudstvo v Južnem in v Severnem Vietnamu je sklenilo odločno nadaljevati boj do končne zmage. Takoj po tistem, ko je Johnson govoril o »pogovornih brez pogovov«, je zagrozil Severnemu Vietnamu, da bo samo v škodo dežel, če se ne bo hotelo pogovarjati pod pogoji, ki jih postavljajo Združene države. Tako imenovani »pogovori brez pogovov« Johnsonove kliske, so v resnici diskusije z zelo arogantnimi pogoji, ki jih ta klika postavlja.«

O obisku Elizabete II. v ZRN

THE SUNDAY TIME
LONDON

»V sedanjih okoliščinah angleško-francosko-nemških odnosov bodo nujno imeli kraljičin obisk za premisljivo potezo proti degolističnim evropskim načrtom. Toda bilo bi nevarno in pretrano pomostavljanje, če bi imeli za cilj samo zavračanje degolizma. Ta cilj je in mora ostati resnično združena Evropa, v kateri bodo imele Britanija, Francija in Nemčija enako vlogo. V tej perspektivi je angleško-nemška ponovna pomiritve prav tako pomembna, kakor je pomembno pokopavanje preteklosti s strani Francozov in Nemcev. V teh desetih dneh bo kraljica v Nemčiji opravila veliko dela.«

O drugi kitajski A-bombi

COMBAT
PARIZ

»Eksplozija kitajske bombe, ki so jo opravili v sedem mesecev po prvi eksploziji, bo povzročila med dolocenimi sodeci strah, pri drugih navdušenju ter japonski protest in bo rabila kot dodatni argument Belu hiši pri opravičevanju njene ofenzive, katere smer je zaviranje, če ne tudi ustavitve kitajske ekspanzije v Aziji. Eksplozija je novo opozorilo na »semu« človeštva. Čež pet let bo imela Kitajska vse nujne adute, da bo lahko tako ali drugače vsilila svojo voljo. Ker je čas dragocen in ker se fronta zdravega razuma vsak dan bolj razbija, bi bila edina razumna rešitev, pogovoriti se s Pekinkom o modusu viendit, dokler je še čas.«

»Ameriški prodor proti Pragi?«

Pred odhodom iz Londona se 13. aprila naročil Alexandru Cadoganu, naj piše Wiantu, da bi bilo velikega pomena, če bi ameriške enote prodrele na Češkoslovaško in osvobodile Prago, seveda pod pogojem, da to dopušča vojaško strateške okoliščine. Ker ni bilo odgovora, je Orme Sargent, ki je to opravil za Cadogana, povedal premieru Churchill, kaj sem bil naročil, hkrati pa je ponovil naše prepričanje, da bi takšna ameriška akcija, če bi bila izvedljiva, morda povsem spremenila povojno situacijo na Češkoslovaškem, mogoče pa bi vplivala tudi na položaj v sosednjih deželah.

Premier Churchill, ki je bil prav takšnega mnenja kot jaz, mi je dne 26. aprila brzojavno sporočil v San Francisco, naj govorim z državnim sekretarjem. Odgovoril sem, da bom to storil, in dodal, da bi bila v veliko korist poslanca premiera Churchill predsedniku Trumanu. Dva dni kasneje mi je rekel Stettinius, da se povsem strinja z našim mnenjem in da je ustrežno že poročal predsedniku in admiralu Leahyju.

»Novica o uspešni eksploziji druge kitajske atomske bombe, je izpolnila z radostjo, po besedni in hvaležnostjo srce albanškega naroda in vseh drugih narodov, ki imajo rado svobodo in mir,« z radostjo, ker imamo sleherni zmagi bratskega kitajskega naroda za eno izmed svojih zmag, s ponosom, ker ta zmagi potrjuje nenehni vzpon moči največjega naroda socialističnih dežel, ki gre pod vodstvom svoje slavne komunistične partije, na čelu s tovaršim Mao Če Tungom, naprej, nosi zastavo marksizma-leninizma, s hvaležnostjo, zato ker so to eksplozijo opravili ne

»Baškimi“
TIRANA

»Pojav LR Kitajske kot velike jedrske svetovne sile je za vedno razbil atomski imperialistično-revizionistični monopol in je udaril po tej mednarodni zaroti. Narodi sveta vidijo v tej kitajski atomski bombi resno opozorilo imperializmu in hrushčevskim revizionizmom in močno zavoro njihovim avanturam. Ta udarec je strašno oslabil imperializem in njihove služabnike, ker še bolj spreminja odnos sil v svetu na škodo agresivnega imperializma in v korist sil miru, svobode, demokracije in socializma.«

RIM

»Obžalovati je, ker je prišlo do nove atomske eksplozije v LR Kitajski. Toda resnici je treba pogledati v oči in resnica terja nujne pogovore s Kitajsko, skupno z ZDA, če je to neogibno, ali pa brez ZDA, če ne gre drugače. Zakaj Kitajska je — brez atomske bombe ali z njo — postala ena glavnih protagonistov mednarodnega življenja. Ignorirati to osnovno dejstvo današnje stvarnosti bi pomenilo slepo se vreti v najbolj katastrofalne pustolovščine.«

l'Unità

Luka Koper na meji zmogljivosti

Tranzitni promet koprške luke bo letos dosegel 200.000 ton

Ze kratek sprehod skozi pristanišče koprške luke nam dovolj zgovorno priča, da promet v tej luki že presega mejo zmogljivosti. V tranzitnih in drugih skladiščih so vreče blaga zložene skoraj do stropa, prav tako zaboji drug na drugem do višine, do katere segajo transportni viljarji. Blago je uskladiščeno tudi že v nedograjenem skladišču, samo da pride pod streho. Kljub temu pa so na prostem še cele gore blaga, pokritega s ponjavami. Na sidrišču pred luko stalno čakajo ladje, da dobe prostor v pristanišču. Na cesti proti Kozini pa kolone težkih tovornjakov s priklopniki počasi zmagujejo vzpetine.

Ze leta 1963, ko so v novi luki pretovorili 628.550 ton blaga, so že težko obvladali promet (prvo leto obratovanja je znašal promet 142.000 ton). Ko se je lani promet še povečal na 699.160 ton, so imeli že velike težave in so ta promet komaj obvladali. Letos pa luko zaradi številnih okoliščin zlasti tudi na železniški postaji Hrpolje-Kozina ne bo mogla sprejeti vseh tovornjakov, ki jih je za to leto najavljeno 1 milijon 300.000 ton, medtem ko bodo s skrajnimi napori kolektivna loka obvladali le kakih 800.000 ton.

V letošnjem januarju in februarju je bil promet sicer bolj umirjen, to pa je zaradi stavke luskih delavcev v ZDA, kar so občutile vse evropske luke. V maju pa so se promet hitro povečal in je do 19. maja dosegel že 324.650 ton, kar je za 6 odst. več kakor lani v enakem obdobju, kljub manjšemu prometu v januarju in februarju.

Za razvoj v zadnjih letih je značilno zlasti povečanje tranzitnega prometa. Koprška luka se čedalje bolj vključuje v mednarodni promet blaga in postaja važna tranzitna luka za osrednjo Evropo, predvsem za Češko-Slovaško, Avstrijo in Madžarsko. Od januarja 1965 do 1. junija 1965 se je tranzitni promet lani povečal na 122.600 ton, letos pa je že v štirih mesecih dosegel 60.300 ton, kar predstavlja 22 odst. celotnega letošnjega prometa v luki. Do konca leta pa računajo, da bo tranzit dosegel 200.000 ton. To je vsekakor velik uspeh, če upoštevamo, da je bil dosežen z investicijami vsega 3,4 milijarde din.

Koprška luka je urejena predvsem za promet z generalnim tovorom, ki zahteva vestno in skrbno manipulacijo, prinaša pa zaradi višjih tarif tudi večji odtok, medtem ko ima razmeroma malo prometa razsulega blaga, za kar tudi ni opremljena. Le za žita imajo zdaj primerne naprave za pnevmatični pretovor. Luka Koper

se je v teh letih uveljavila predvsem kot specializirana luka za lahko pokvarljivo blago, zlasti za južno sadje. Za promet z južnim sadjem uspešno aktivira tudi že tranzit za Južno Nemčijo in Avstrijo. Tako je šlo letos v štirih mesecih čez koprsko luko skupaj že nad 50.000 ton južnega sadja. Za ta promet imajo v luki potrebna kondicionirana skladišča in tudi naprave za desinsekcijo in dozorevanje sadja.

Glede celotnega prometa se je Koper med jugoslovanskimi lukami lani uvrstil na četrto mesto, takoj za Reko, Splitom in Šibenikom. Po količini generalnega tovaru in tranzitnega prometa pa zavze-

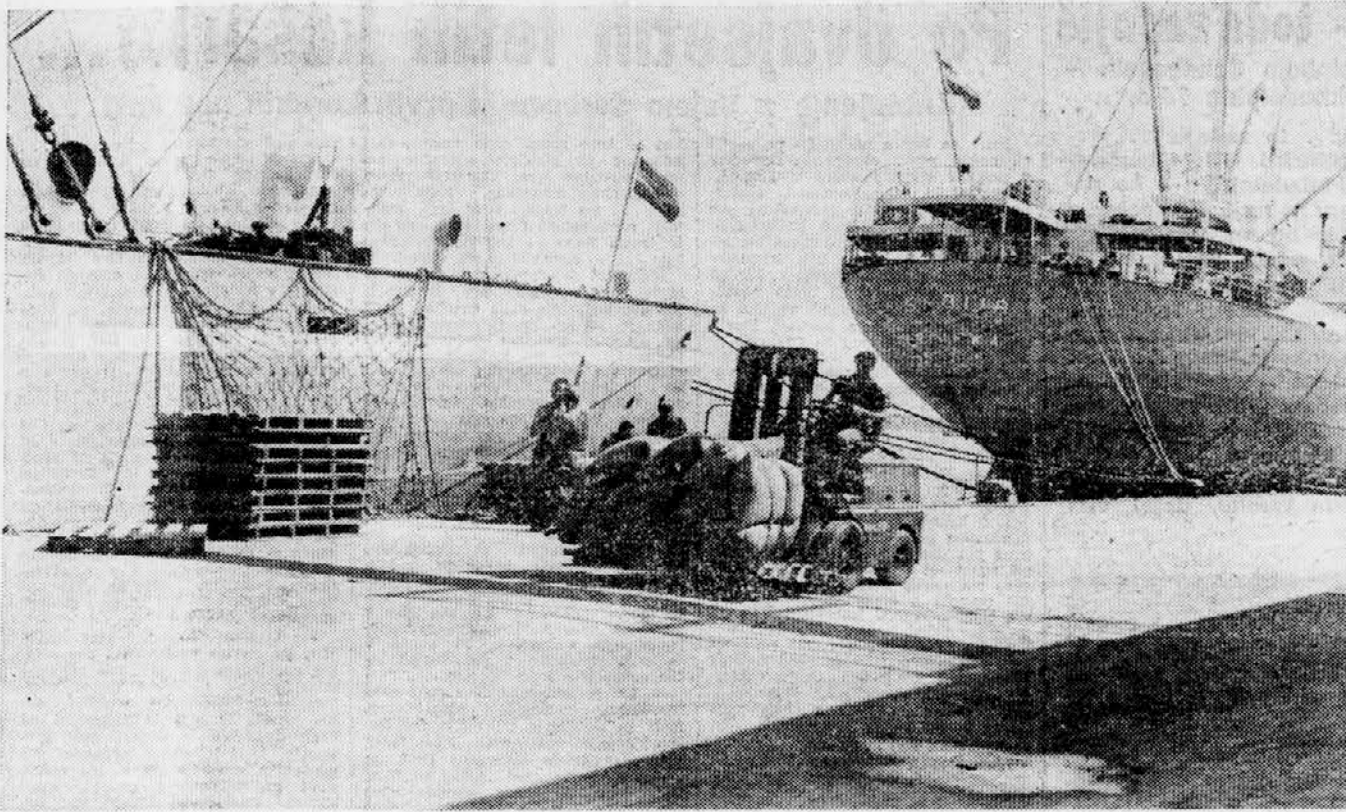
ma drugo mesto, takoj za Reko. Na tem specifičnem področju se je koprška luka uveljavila predvsem zato, ker dosledno skrbi za solidno in hitro manipulacijo z blagom. Tuje ladijske družbe ji zaradi tega pogosto dajejo prednost, ki se kaže v tem, da za morski prevoz do Koprse pogosto računajo tudi nižjo ceno. Glede na perspektivno povečanje tranzitnega prometa vseh jugoslovanskih luk na 6 milijonov ton v letu 1970, planirajo v Koprpu po zgraditvi železniške zveze in luskih kapacitet s povečanjem tranzita do 2 milijona din. Razvoj tranzitnega prometa pomeni tudi obstoje prostora carinske cone v luki.

V svojem konceptu gre podjetje Luka-Koper za tem, da ne bo samo organizacija za pretovor blaga, ampak organizacija, ki omogoča tudi razne dodatne storitve, kakor javno skladiščenje blaga, njegovo oplemenitenje, dodelavo, predelavo, pakiranje, sortiranje itd. Za tak razvoj ima zelo ugodne pogoje, predvsem obsežno luskno območje, za postavitve potrebnih objektov.

Lani so začeli graditi železniško zvezo Koper-Prešnica, s katero bo odstranjena največja ovira v prometu luke Koper. Z zgraditvijo te železnice bo odpadel sedanji prevoz blaga po cesti na relaciji Koper-Kozina, kar bo bistveno olajšalo dovoz in odvoz blaga, predvsem pa bodo odpadli znatni stroški, ki so v zvezi s tem kombiniranim cestno-železniškim transportom. Ti stroški so znašali lani 1.432 din pri toni, skupaj s penali in stojninami za razsone, ki nastajajo zaradi nesinhroniziranih kapacitet, pa 1.649 din. Tako je moralo podjetje Luka Koper lani plačati iz svojega dohodka za prevoz na relaciji Koper-Kozina 232 milijonov din, skupaj s komintenti pa še nadaljnjih 424 milijonov. Že ti izdatki, ki bodo posledje odpadli, zadoščajo za plačilo amortizacije za zgraditve železniške zveze.

Ker pomanjkanje zveze z železniškim omrežjem najbolj ovira razvoj luke in ker povzroča zaskrbovalne posledice za luko Koper-Kozina, tudi največ težav, je razumljivo želja koprške luke, da bi železniško progo Koper-Prešnica čimprej in pospešeno zgradili. To narekuje tudi rastoči pritisk tranzitnega blaga, ki prinaša znaten dohodek pa bi se zmehom zagotavljal potrebno stimulacijo v delitvi osebnih dohodkov.

Ker so lani iz sklada skupne porabe namenili 40 milijonov dinarjev za stanovanja, bi bilo mogoče vsaj tolikšna sredstva, oziroma glede na povečano realizacijo dohodka iz te kategorije, tudi letošnje nameniti za stanovanja graditev. Dodatni 5-odstotni izdatki iz čistega dohodka bi povečala razpoložljiva sredstva še za okrog 20 milijonov dinarjev. Ker je tak koncept nepo-



MEHANIZACIJA V LUKI KOPER — Ker je koprška luka urejena predvsem za promet z generalnim tovorom, ki zahteva vestno manipulacijo, skrbi predvsem za transportno mehanizacijo. Tako ima 24 mehaničnih transportnih trakov, 27 viljarjev in 10 traktorjev s 40 traktorskimimi priklopniki, za pretovor žita pa ima pnevmatično razkladalno in transportno napravo. V zaprtih skladiščih je zdaj 32.500 m³ skladiščnega prostora.

Mar nezaupnica solidarnosti?

V trboveljski Strojni tovarni so izvedli referendum

Vzporedno z volitvami v nove organe samoupravljanja so v Strojni tovarni v Trbovljah izvedli tudi referendum, ki naj bi odločil o ustanovitvi dodatnega, namenskega sklada za stanovanjsko izgradnjo. Koncept, o katerem naj bi se izrekel kolektiv, je bil tale:

Kolikor bi iz dela čistega dohodka podjetja, ki odpade na osebne dohodke, izločili 5 odstotkov, bi ob letošnjem ugodnem razvoju proizvodnje zbrali okrog 16 do 20 milijonov dodatnih sredstev za stanovanja. Predlog je vseboval izračun, ki se opira na letošnje ugodno izpolnjevanje planskih obveznosti, saj bo predviden obseg proizvodnje letos vrednostno za 1 milijardo večji kot lani. Ker se delež delovne sile v skupnih proizvodnih stroških ni bistveno spremenil, pomeni takšno povečanje tudi porast čistega dohodka in osebnih dohodkov podjetja. V tem okviru se je tudi poročil takšen predlog, ker 5-odstotno izločanje sredstev ne bi pridelalo dosežene ravni osebnih dohodkov, povečan čist dohodek pa bi se zmehom zagotavljal potrebno stimulacijo v delitvi osebnih dohodkov.

Ker so lani iz sklada skupne porabe namenili 40 milijonov dinarjev za stanovanja, bi bilo mogoče vsaj tolikšna sredstva, oziroma glede na povečano realizacijo dohodka iz te kategorije, tudi letošnje nameniti za stanovanja graditev. Dodatni 5-odstotni izdatki iz čistega dohodka bi povečala razpoložljiva sredstva še za okrog 20 milijonov dinarjev. Ker je tak koncept nepo-

izločitvi namenskega sklada nevaren pritisk na skupne osebne dohodke, ali pa je v njih povečanje individualne udeležbe v delitvi skupnega dohodka? To sta namreč dve posebni kategoriji, kajti prva je usmerjena proti mehanizmu delitve, ki materialno bazo podjetja še zmerom utesnjuje, druga pa že nosi v sebi znamenja egoizma in nesolidarnosti. Še posebno neugodno je, če pri tem prevladuje mišljenje, da naj dohodek ostane nedotaknjen, za stanovanja pa naj skrbi nekdo drugi. Kakršenkoli je že mehanizem delitve, dejstvo je, da ima kolektiv v stanovanjski graditvi samo eno izbiro: lastna sredstva in kredite, ki jih je naposled treba z obrestmi vred vračati iz ustvarjenega

dohodka. Kaj drugače tu ni več. Rezerva obstaja samo še v spremembi delitve dohodka med podjetjem in družbo. Toda te spremembe niso tako preproste narave in ne morejo biti takšne, da ne bi tudi v prihodnje računale s solidarnostjo kolektivov in njihovimi prizadevanji, da po svojih močeh blažijo boleče probleme v delovni skupnosti in odpravljajo neenakopraven položaj tistih, ki enako prispevajo k uspehu podjetja, pa so prikrajšani za najosnovnejšo človeško pravico.

Prav zaradi zaradi tega se lahko manj prizadeži ob taki odločitvi kolektiva strojne tovarne vprašamo: ali ni bila odločitev na referendumu nezaupnica solidarnosti?

D. VRESNIK

Težak položaj v podjetju 'Sijaj'

Odpovedi naročil na dnevnem redu

Podjetje »Sijaj in galvanizacija« v Hrastniku se ukvarja z zaščito kovin in izdelovanjem oziroma montažo različnih svetlobnih teles. »Sijaj« je nastal pred osmimi leti iz skromnega obrtnega podjetja. Ker pa je bil kolektiv gibčen in samoiniciativen, so se hitro postavili na trdna tla in uspešno vnovčevali svoje izdelke širom po Jugoslaviji. V zadnjih dveh letih je v »Sijaju« narasel bruto proizvod na 700 milijonov din, t. j. povečal se je za več kot 400%. Temu primerno se je večalo tudi število zaposlenih.

Letošnji proizvodni plan pa so povečali nasproti lanskemu za 40 odst. Planirali in računali so realno, saj je ime »Sijaj« vso letošnjo proizvodnjo že razporedeno na osnovi pogodb, sklenjenih z gosti gosti podjetji iz vse Jugoslavije in s tistimi delovnimi organizacijami, za katere opravlja »Sijaj« razne storitve. Letos je podjetje prejelo led tudi v izvoru.

Coprav so na svoji koži občutili pomanjkanje proizvodne in materialne, zlasti v januarju, so težave premagali in uspešno izpolnili proizvodni plan prvega tromesečja. Ob nedavnih ukrepih zveznega izvršnega sveta, to je po 22. marcu, pa so v podjetju takleke težave, ki so jih v hude težave. Ze aprila niso dosegli plana, a njihovi preji tako iskani izdelki so na lepem običali na zalogi. Gostiti nimajo kreditov in blaga ne kupujejo in tudi zamiranje kupcev in upad. Podjetje je začelo delati na zalogo, dokler ga pomanjkanje obratnih sredstev in neizplačanih 96 milijonov din, niso primorali k radikalnejšim ukrepom, k omejitvi proizvodnje. To pomeni, da so morali opustiti precejšnje število delavcev, in tako v podjetju zaposlenih ostalo v podjetju le še 80 delavcev, 70 so jih 15. maja odpustili. Med odpuščenimi je 37 žensk (10 žensk je še predvidenih za odpust) in 33 moških.

Na občinski skupščini so nekajkrat razpravljali, kako bi pomagali podjetju, a ker se je končno izjavilo upanje, da bi dobili od banke nujno potrebne obratne kredite, je postalo poglavito, kam in kako razporediti odpuščene delavce in delavce. Za zdrave odpuščene moške ni problema. Ti bodo dobili delo v rudniku Hrastniku, ki mu primanjkuje delavcev. Na občini sodojo, oziroma zatrjujejo, da bo polovica odpuščenih lahko dobila delo. Ko pa se bo položaj normaliziral, se bodo, kot je dogovorjeno, odpuščene ženske ponovno vrnila na delo.

Ker so na dnevnem redu odpovedi sklenjenih pogodb, bodo morali v podjetju izdelati nov finančni in proizvodni plan, spremeniti celotno notranjo organizacijo dela in se čimbolj prilagoditi novim pogojem. Čeprav jim nobena banka ne more kreditirati izvoza, bodo skušali zunanje

tržišče zadržati oziroma razširiti, ob prizadevanju, da bi bili izdelki po okusu trga in konkurenčni.

M. R.

DIJAŠKI DOM TEHNIŠKE SREDNJE USNARSKE-GALANTERJSKE SOLE DOMŽALE

razpisuje dve delovni mesti

vzgojitelj

POGOJI: učiteljske, VPS ali visoka šola pedagoške smeri.

Nastop službe 1. septembra 1965. Interesanti naj vložijo ponudbe s kratkim življenjepisom do 25. junija 1965. Trana in dve samski stanovanji zagotovljeni.

4586

„MLINOSTROJ“ - DOMŽALE

razpisuje po sklepu DS

JAVNO LICITACIJO za prodajo OSEBNEGA AVTOMOBILA »Mercedes« - tip 170 sb, leto izdelave 1952 (trenutno je nevozen)

JAVNA LICITACIJA bo dne 23. maja 1965 ob 9. uri v podjetju »MLINOSTROJ« Domžale.

Licitaciji lahko prisostujejo predstavniki gospodarskih organizacij in fizične osebe s tem, da po neuspehi licitaciji za gospodarske organizacije lahko fizične osebe ob istih pogojih licitacijo ob 10. uri.

4644

SGP „NOVOGRADNJE“

TRŽIČ

V PRISILNI LIKVIDACIJI

objavlja PRVO LICITACIJO za prodajo osnovnih sredstev in gradbišnih objektov, ki bo 23. maja 1965 ob 8. uri v Retnjah št. 1-a.

Na licitaciji bodo prodana naslednja osnovna sredstva: japonsarji, sejalec za malto, mešalci za malto, mešalci za beton, električni plovilni stroji, vrtomasi 500 kg, konzolna dvigala, GD-2 dvigalo, stroj za kravljenje železa, vodne črpalke, kompresorji, tovorni avtomobili — TAM, FAP, SCHEFFL, dostavno vozilo — combi IMW, buldožerji — Ansaldo TC-70, mopedi, brusilni stroj za teraso, avtomob TAM, trico kotel za centralno kurjavo, dvigalo igla, škarje za rezanje železa, žage cirkularne, železokrivske vile in gradbišnih objekti na bivših gradbiščih SGP »Novogradnje« v Trzinu na Stolpnici, Petrolu, Blokih Bistrice, Zičnici Ljubelj in Mlaci.

Udeleženci na licitaciji morajo predložiti pisarna pooblastila in potrdila o zagotovljenih finančnih sredstvih. Če prva licitacija ne uspe, so ponovljena 5. junija 1965 ob istem času in na istem kraju.

4654

Radgona pred veliko prireditvijo

Priloge na X. festival bratstva in enotnosti

Prebivalci obmejne radgonske komune se niso zaman potegovali za uvrstitev svojega občinskega središča na seznam festivalskih mest. Kako resno so sprejeli svoje poslanstvo, najbolj zgovorno dokazuje poštrenovalno prizadevanje občanov, zlasti mladine, ki je s prostovoljnimi delom pripravila že večino objektov in športnih terenov za obsežen program prireditve. V organizacijskih in tehničnih pripravah se je Radgončanom pridružio celotno Pomurje, zato so člani organizacijskega odbora prepričani, da bo Radgona kljub skopo odmerjenim sredstvom poskrbela za zares vzorno organizacijo festivala.

Letošnji X. mladinski festival bratstva in enotnosti, ki bo od 17. do 20. junija pod

Zabeleženo

Nenavadni kriteriji zaposlovanja

Izpolnjeni pogoji kandidatov postajajo pri sprejemanju novih moči čedalje pomembnejši čimtelji, zato dobre kadrovske službe ali komisije za sprejemanje delavcev ne kažejo zgolj poslušati za zadostitev formalnih in materialnih predpisov, ampak povezujejo vsak razpis novih delovnih mest z ekonomskimi in organizacijskimi kriteriji delovnih organizacij.

Za pa so z navedenimi kriteriji kadrovanja in s kriteriji zaposlovanja v radgonjski komuni. Vzemimo za primer samo ljutomersko kmetijsko združbo »Kmetovalce«, ki je prijavila na zavodu za zaposlovanje delavcev prosto mesto administrativke. To varišica M. K., absolutna dveletna administrativna šola z daljšo prakso, se je zaradi neurejenega varstva svojega otroka in oddaljenosti podjetja, kjer je veljala za oddelno moč, odpravila z napotitvijo na zavodu za zaposlovanje v kmetijsko združbo v pripravi, da bo uspešna. To bi se tudi zgodilo, če se odgovorna komisija (?) v zadruzi ne bi medtem že odločila za ponudbo druge tovarnišice — visoko kvalificirane šivilje. V zadruzi so ostali gluhi za vse ugovore tovarnišice M. K., ki je v svoji pritožbi pravilno utemeljila, da se komisija ni odločila za osebo, ki izpolnjuje pogoje za to mesto, čeprav bi to lahko storila.

Problem je ostal odprt in visoko kvalificirana šivilja, ki bi se najbolj koristno lahko zaposlala v svoji široki, se je pomanjkanje obrtnih krog tudi v ljutomerski občini zelo poredi, sedi za pisalnim strojem ... B. B.

pokroviteljstvom podpredsednika Izvršnega sveta SRS Bena Zupančiča, bo po svoji vsebini in namenu presegel vse dosedanje festivale prireditve. Ne samo zategadelj, ker je že sam festival po svojem zaporedju jubilejni, ampak bo na predlog zastopnikov vseh festivalskih mest tudi veličastna manifestacija praznovanja 20-letnice osvoboditve. Sicer pa prepuščamo besedo domačinom, članom organizacijskega odbora v Radgoni.

MILAN KOREN, predsednik organizacijskega odbora: — Program festivala je v glavnem že oblikovan, pravčasno pa bomo poskrbeli tudi za dobro počutje blizu 800 udeležencev, ki bodo prispeli iz devetih festivalskih mest v Radgono s posebnim vlakom 17. junija. Dokončno je prijavila svojega udelebo tudi številna delegacija Lužških Srbov iz NDR, katere člani bodo prav tako aktivno sodelovali na festivalu. Po veliki uvodni slovesnosti 17. junija popoldne se bodo zvrstile 18. in 19. junija v raznih krajih Pomurja številne kulturne in športne prireditve. 20. junija dopoldne pa bo na radgoni TVD »Partizane« v Stadionu slovesen zaključek festivala. Vsem udeležencem festivala in gostom bo govoril Beno Zupančič, nastopil pa bo tudi Miro Cerar s svojo telovadno vrsto. Prireditve bo dosegla vrhunec z množičnim nastopom fizikulturikov radgonske občine.

MANKO GOLAR, predsednik komisije za kulturne prireditve: — Naša komisija pripravlja nastope kulturnikov festivalskih mest v vseh večjih krajih Pomurja. S pripravi ne zaostajamo, skrbni nam vzbujajo edinole zamuda nekaterih festivalskih mest, ki se niso dokončno oblikovale svojih programov. Predvidevamo, da bo v kulturnem delu programa sodelovalo okrog 400 udeležencev festivala. Z zadovoljstvom tudi uvajamo, da je festivalsko vzdušje zajelo vse pomurske občine, ki z velikim razmerjem sodelujejo v naših pripravah.

TONEČEK ZNIDARIC, predsednik komisije za športne prireditve: — Komisija za športne prireditve ima nad-



MURSKA SOBOTA POLETNE OBLEKE IN SRAJCE

B. BOROVIC

Nasla zgodba bo imela dva uvoda, kar pa gradba naj ne moti — lahko bi jih imela končno še več. Človek si čisto domišlja, da je sposoben vladati naravo, kar je seveda napacno. Podredil si je sicer do neke mere poedine prirodne sile, toda niti tega ne dosledno, saj se namreč zelo rado stori, da se ukroene sile zbehlajo in se obrnejo proti človeku. Ogled nam lepo ogreva stanovanja, grdo ga zdelo požar. Voda nam daje dragoceno energijo, poplavlja nam antevno domove. In tako dalje. Uspejo nam je celo ujeti jedrsko energijo, toda ... če bo to stopilo nekomu preveč v glavo, nas bo atomska sila pomandrala.

Ko smo pomečanje osebnih dohodkov, so lahko privili vijak cen, nekoliko povečali maržo trgovini, da je recimo v korist odlične zobe paste ZOBABEL, ki se je podražila, zmanjšalo drugih, nekoliko cenejših (in nič manj odličnih) vrst tega izdelka. In tako dalje. Gre namreč predvsem za iznajdljivost. Te pa jim ni manjkalo.

Pred leti so, kot je bila takrat splošna moda, začeli proizvajati nameste zastarele pralne paste detergent SAMOPER. Ko je začelo zanimanje trga za ta prašek zaradi nasitenosti upadati, so poslali na trg mnogo obetajoci NOVI-SAMOPER, nato SAMOPER-SUPER, SAMOPER-PRIMA, SAMOPER-SPECIAL itd. Letos so proizvajali še SAMOPER — non plus ultra, kar bi se reklo po naših: »čez najboljše pa ga ni ...«

Tisto noč je imel Pepe Krt slabe sanje. Vso noč ga je nekaj tlačilo. Skoraj isto sanje so davile tudi direktorja in čudo, tudi komercialnemu ni šlo bolje. Zjutraj so v časopisih brali odkod ZIS o zamrzovanju cen. Pa naj še kdo oporeka pomen sanj!

»Smola«, je rekel komercialni. »Ravno sem nameraval predlagati malo povečanje cen, ker smo po zastugi uredbe o darilnem uvozu obogatili za nič koliko pralnih strojev in naš prašek gre vsak dan bolje v prodajo.«

»Hm«, pravi direktor, »pa smo na zlojudi in kako lepi denarci so nam zdrsnili iz rok!«

Modrovala sta in pametovala, domer si bila sorodnika Pepe Krt in njena daljni sorodnik Peter Krinostegno iz Jurčevca »Kozlovske sodebe. Doganajo je le, da sta rojaka vsakena za da je njihova vas dala narodu že več

bistrih betic ter da Pepetova med njimi ni bila med zadnjimi. Ura se je nagibala že proti polnočju, ko je Pepe dvignil glavo in uprl pogled v strop. — Sveti duh ga je razsvetlil — sta pomislila oba, direktor in komercialni. Nato je začel Pepe govoriti, počasi kot da mu res nebeska modrost poklada besede na jezik.

»Hm, veste, stvar ni tako preprosta (pri tem se je pomembno odhrnil), uredba jasno precizira, od kdaj dalje velja zamrzovanje cen. Mi, žal, v tem času nismo zahtevali nobenega zvišanja cen, kar je seveda velika škoda. Toda«, je nadaljeval po kratkem premoru, ki pa se je žel direktorju dolg kar cel teden, »uredba ne govori o zamrzovanju cen novih proizvodov. Tem se pa cene formirajo na podlagi kalkulacij proizvodnih stroškov. Saj se razumemo, kajne?«

Komercialni in direktor sta se spogledala: »Seveda razumeva«, sta odgovorila v en glas in direktor je Petu stisnil roko: »Hvala, tovariš Krt, vašo priaznost bomo znali ceniti!« Pri tem je tako minogred napravil s prsti tisto kretanje, ki jo imenujejo sesti prst in je ena izmed najzgovornejših.

Popoldne je bila skicirana izredna seja organov delavskega upravljanja. Povzemamo samo kratek odlomek iz zapisnika:

»... na trg bomo dali novi tip detergenta SAMOPER-SUPER/ULTRA, po predkalkulaciji bo stal približno 15% več kot dosedanj tip, katerega proizvodnjo moramo takoj opustiti, ker bi sicer lahko na trgu konkurirali samim sebi.« Mimo zapisnika pa so sklenili še drugo: da bodo poskrbeli, da bo vsaj za prehodni čas praška na trgu hudo primanjlovalo, kar sprico devizne situacije za nabavo surovin ne bo težko, zalogo starega detergenta bodo kar prepakirali v novo embalažo, že kartonirano količino pa komercialno lahko kar prelepajo z novimi nalepkami ...

Kaj naj še pripišemo? Da te ideje ni kaj oporekali. Človek je dosegel še eno »mago nad narodo, zamrzovanje cen, torej ekonomske odjugo, žal spet v svojo — škodo.«

MAKS PLOHL

I. zvezna liga

Sarajevo : Rijeka
2:1 (2:0)
Vardar : Crvena zvezda
1:1 (1:1)
Zagreb : Partizan
0:3 (0:1)
Radnički : Dinamo
1:0 (1:0)
Beograd : Trešnjevka
2:0 (1:0)
Hajduk : Željezničar
1:1 (1:1)
Velež : Vojvodina
2:1 (1:0)
Sutjeska je bila prosta

Partizan	25	16	5	4	52:28	37
Sarajevo	25	14	5	6	40:28	33
Rijeka	26	13	5	8	45:29	31
Željezničar	25	12	7	6	35:24	31
Cr. zvezda	25	12	7	6	45:37	31
Zagreb	24	10	5	10	42:38	25
Dinamo	25	11	3	11	32:26	25
Radnički	25	8	8	9	37:34	24
Vojvodina	25	7	9	9	39:32	23
Vardar	25	6	10	9	21:28	23
Hajduk	26	6	9	11	25:27	21
Beograd	25	7	12	7	37:36	20
Velež	26	8	3	15	35:51	19
Trešnjevka	25	6	6	13	24:43	18
Sutjeska	26	6	6	13	27:51	18

PARI PRIHODNE NEDELJE:
Vojvodina : Hajduk, Željezničar
Beograd : Trešnjevka
Radnički : Dinamo
Zagreb : Partizan
Vardar : Crvena zvezda
Sarajevo : Rijeka
Sutjeska : Velež
bo prost.

II. liga – zahod

Istra : Split
3:2 (1:0)
Rudar : Maribor
0:3 (0:2)
Olimpija : Slavonija
4:2 (2:1)
Lokomotiva : Celik 0:0
BSK : Borac
2:1 (1:1)
Sloboda : Šibenik
1:0 (1:0)
Kladivar : Famos 0:0
Varteks : Borovo
2:0 (1:0)

Olimpija	27	19	7	1	73:21	45
Sloboda	27	19	5	3	59:20	43
Maribor	27	15	4	8	49:23	34
Rudar	27	12	6	9	45:34	30
Sibenik	27	12	4	11	51:32	28
Slavonija	27	10	7	10	54:42	27
Borac	27	8	11	8	43:43	27
Famos	27	9	8	10	40:50	26
Lokomotiva	27	8	9	10	49:56	25
Borovo	27	6	11	10	32:42	23
Varteks	27	8	5	14	32:40	21
Istra	27	7	5	14	24:43	20
Split	27	7	6	14	28:49	20
Kladivar	27	6	6	15	31:57	18
BSK	27	5	7	15	40:54	17

PARI PRIHODNE NEDELJE:
Split : Varteks, Borovo
Kladivar : Famos
Sloboda : Šibenik
BSK : Borac
Lokomotiva : Olimpija
Slavonija : Rudar
Maribor : Istra

II. liga – vzhod

Novi Sad : Borac
0:2 (0:2)
Bregalnica : Voždovački
1:2
Bor : Bačka
1:2 (1:1)
Trepča : Željezničar
2:2 (0:0)
Proleter : Priština
4:2 (2:1)
Radnički : Pobeda
3:1 (3:1)
Mladost : Spartak 0:0
Srem : Budućnost
1:0 (1:0)

Radnički	27	13	4	6	61:32	37
Proleter	27	14	7	4	50:27	36
Budućnost	27	14	6	6	38:19	34
Željezničar	27	13	6	8	50:33	32
Srem	27	12	7	8	46:36	30
Novi Sad	27	11	7	9	37:29	29
Spartak	27	9	9	9	34:26	27
Bačka	27	9	9	9	37:30	27
Priština	27	12	3	12	37:42	27
Borac	26	9	6	11	35:36	24
Voždovački	27	9	6	12	32:44	24
Pobeda	27	8	11	10	29:49	24
Trepča	27	8	7	12	43:46	23
Bor	27	8	4	14	43:44	22
Mladost	27	6	5	16	23:49	17
Bregalnica	27	4	9	14	22:58	17

SNL

Celje : Aluminij
2:2 (1:1)
Hrastnik : Slovan
1:2 (0:1)
Mura : Ljubljana
Igrišče pod vodo
Gorica : Triglav
2:3 (1:0)
Željezničar : Branik
2:3 (1:2)
Ilirija : Rudar
3:1 (2:1)
Svoboda : Delamaris
7:2 (6:0)

Aluminij	22	14	3	5	56:36	31
Slovan	22	12	7	4	50:27	29
Željezničar	22	12	5	5	47:30	29
Ljubljana	21	10	6	5	47:33	26
Branik	22	12	2	8	36:25	26
Triglav	22	10	5	7	40:34	25
N. Gorica	22	8	7	7	42:39	23
Rudar	22	7	6	9	37:39	20
Svoboda	22	8	3	11	53:49	19
Mura	21	6	7	8	46:43	19
Ilirija	22	6	7	9	28:38	19
Celje	22	8	3	11	43:55	18
Hrastnik	22	6	4	12	39:61	16
Delamaris	22	1	3	18	18:71	5

PARI PRIHODNE NEDELJE:
Borac : Srem, Budućnost
Mladost : Spartak
Radnički : Dinamo
Trepča : Željezničar
Bregalnica : Voždovački
Bor : Novi Sad
Bačka

Dvanajst pravih

Sarajevo : Rijeka
Vardar : Crvena zvezda
Zagreb : Partizan
Beograd : Trešnjevka
Hajduk : Željezničar
Velež : Vojvodina
Srem : Budućnost
Rudar : Maribor
Olimpija : Slavonija
BSK : Borac

Devet pravih

Sarajevo : Rijeka
Vardar : Crvena zvezda
Zagreb : Partizan
Beograd : Trešnjevka
Novi Sad : Borac
Mladost : Spartak
Bregalnica : Voždovački
Varteks : Borovo
Istra : Split



VSE ZAMAN, ZOGA JE ŽE V MREŽI... — To je bilo v 13. minuti, ko se glede na splošno situacijo na terenu ni nihče nadejal tako zgodnjega uspeha nogometašev Olimpije. Potreben je bil samo lep Kapidžičev predložek in Veselica je z glavo preusmeril žogo v mrežo. Odlični vratar Slavonije se je zaman prijel na glavo... Foto: Kaše

Mnogo strelav - premalo golov

Olimpija je doma premagala Slavonijo 4 : 2 (2 : 1)

LJUBLJANA, 23. maja — Na stadionu za Bežigradom je v prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige Olimpija premagala Slavonijo iz Osijeka 4:2 (2:1). Strelci: Veselica v 13., Zagorec v 28., Frančeskin 65., Corn v 69. minuti za Olimpijo ter Bijelič v 23. in 79. minuti za Slavonijo. Pred približno 8.000 gledalci je sodil Tešanič iz Varaždina.

OLIMPIJA: Zabajek, Djorlev (More), Jovičević, Kokot, Soškič, Srbu, Frančeskin, Kapidžič, Veselica, Zagorec, Corn.

SLAVONIJA: Špehar, Rukavina, Čulin, Guemirtel, Lončarič, Piljaš, Smiljanec, Karapandža, Katič, Kasac, Jelčić.

Treba je reči, da Olimpija v neveljavni vlogi favorita ni nalezela na nasprotnika, ki bi bil voljan poceni oddati točke tako ugodnemu tekmeu — moštvi, ki je po mnenju mnogih z eno nogo že v prvi zvezni ligi. Gostje so se posla lotili lahkotno, živahno in podjetno, brez zadržev in so povzročili v prvih desetih minutah domači obrambi precejšnje nevšečnosti. Vratar Zabajek si je v tem obdobju kar dvakrat že ogledil dlani od strelav gostujočih napadalcev, medtem ko se njegov sosed na drugi strani menda ni niti dotaknil žoge. Mnogi so iz prakse upravičeno domnevali, da bo pretelo še precej minut preden bo Olimpija uspela pred domačim občinstvom povečati vrste in uveljaviti svoje zamisli ter pobudo v celoti. Toda medtem se je primerilo čisto nepričakovano: Kapidžič je s položaja desnega krila poslal visok predložek v kazenski prostor, kjer sta

startala na žogo vratar in Veselica, toda sedanjci je bil hitrejši predvsem na visji in je z glavo prelislil Špeharja — 1:0.

To vodstvo je dala igralcem Olimpije novih moči, saj so hipoma postali popolni gospodarji terena. Razen tega pa so demonstrirali lepo tehnično igranje. Zdelo se je, da je s tem glavni smoter že dosežen, ko so gostje prav tako nepričakovano priložnosti enaki: prišli so namreč prav tako do ne-nadnega zadetka kakor po prej Olimpija, samo da je za razliko pri tem botrovala obramba.

Spet je bilo treba začeti znova, kajti gostje so izravnavili jezikov na tehnični in so postali povsem enakovredni partnerji. Toda tuhe upe je kmalu pokopal tokrat razpoloženi Zagorec, ki je v 28. minuti nepričakovano lepo za Ključič družno kombinacijo potezo Veselica — Zagorec — Corn — Zagorec, do

grešil neoprostljivi napaki. Obakrat je žogi ujel in jih nato izpustil iz rok. Prvič je napadalec Famos Hasić streljal mimo praznih vrat, drugi pa je Ključič rešil branilec Vodeb, ki je s same gol črte izbil žogo daleč nazaj v polje.

Drugi del igre ni spreminjal rezultata. Gostje so bili sprva nevšečni in so pogosto streljali na gol Ključiča, vendar je Bauman vselej uspešno posredoval. Celjani so se potlej otresli te pritiska, napadali pa so vse preveč premehko, da bi lahko prišli do izkupitka. Streljali so vrsto kotov, vendar so vse te priložnosti ostale neizkoriščene. Žoga ni našla poti v mrežo. Gostje so bili v zadnjem delu igre enakovredni nasprotniku. Nikamor se jim ni mudilo ko da so bili zadovoljni z rezultatom.

Tekma tudi v drugem polčasu ni bila razburljiva, pač pa bolj podobna prijateljskemu srečanju brez naglice in naprežanja. Morda je bila to zadnja priložnost za Celjane, da bi se še rešili grozečega dna tabele...

CELJE, 23. maja. Na stadionu na Glaziji sta se ob oblačnem vremenu in na spolkem igrišču enajsterici domačega Ključiča in Famosa iz Hrastnice razšla brez odločitve 0:0. Pred okoli 2500 gledalci je tekmo vodila zagrebška sodniška trojka s Strmečkim kot glavnim sodnikom.

KLADIVAR: Bauman, Vodeb, Tolič, Biščan, Kreač, Živković, Halilagić, Bregalnica (Vabič), Perc, Hribar, Binkovski.

FAMOS: Babič, Djurašević, Kranjc, Tolič, Mentelj, Silič, Simunović, Barišić, Krivošić, Hasić, Lučić.

Kladivar je danes poizkusil izkoristiti še zadnjo priložnost, da bi osvojil dve dragoceni točki in osvojiti tako mesto v razpredelnici, ki bi mu zagotovila tekmovalno priložnost v naslednji sezoni. To pa se mu v prvem polčasu ni posrečilo. Čeprav so domačini bili ves čas v premoči in so tako obrambni igralci kot tudi ključič igrali prav dobro, Kladivarjev napadalec ni uspel tudi številčno izraziti terenske premoči. Kladivar je imel v tem delu igre tri zrele priložnosti za zadetek. Že v 3. minuti je Binkovski lepo preigrav več obrambnih igralcev Famosa in se sam

znašel pred vratarjem Babičem. Odločil se je za močan strel, vendar je pot žoge končala v vratarjevih rokah. V 19. minuti je Binkovski prejel lepo podano žogo od Perca z levega krila in nemudoma streljal z glavo proti vratom. Tudi tokrat je bil Babič na mestu. Skoraj enak priporočil pa smo lahko videli tudi v 32. minuti, samo da sta Pere in Binkovski zamenjala vloge. Percov strel je usmeril žogo samo nekaj centimetrov mimo vratne. Enako nepričakovite napadalec pa so imeli v svojih vrstah tudi gosti, za nameček pa je Bauman proti koncu polčasa v 34. in 38. minuti dvakrat za-

grešil neoprostljivi napaki. Obakrat je žogi ujel in jih nato izpustil iz rok. Prvič je napadalec Famos Hasić streljal mimo praznih vrat, drugi pa je Ključič rešil branilec Vodeb, ki je s same gol črte izbil žogo daleč nazaj v polje.

Drugi del igre ni spreminjal rezultata. Gostje so bili sprva nevšečni in so pogosto streljali na gol Ključiča, vendar je Bauman vselej uspešno posredoval. Celjani so se potlej otresli te pritiska, napadali pa so vse preveč premehko, da bi lahko prišli do izkupitka. Streljali so vrsto kotov, vendar so vse te priložnosti ostale neizkoriščene. Žoga ni našla poti v mrežo. Gostje so bili v zadnjem delu igre enakovredni nasprotniku. Nikamor se jim ni mudilo ko da so bili zadovoljni z rezultatom.

Tekma tudi v drugem polčasu ni bila razburljiva, pač pa bolj podobna prijateljskemu srečanju brez naglice in naprežanja. Morda je bila to zadnja priložnost za Celjane, da bi se še rešili grozečega dna tabele...

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.



Foto: Kaše

Mnogo strelav - premalo golov

Olimpija je doma premagala Slavonijo 4 : 2 (2 : 1)

LJUBLJANA, 23. maja — Na stadionu za Bežigradom je v prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige Olimpija premagala Slavonijo iz Osijeka 4:2 (2:1). Strelci: Veselica v 13., Zagorec v 28., Frančeskin 65., Corn v 69. minuti za Olimpijo ter Bijelič v 23. in 79. minuti za Slavonijo. Pred približno 8.000 gledalci je sodil Tešanič iz Varaždina.

OLIMPIJA: Zabajek, Djorlev (More), Jovičević, Kokot, Soškič, Srbu, Frančeskin, Kapidžič, Veselica, Zagorec, Corn.

SLAVONIJA: Špehar, Rukavina, Čulin, Guemirtel, Lončarič, Piljaš, Smiljanec, Karapandža, Katič, Kasac, Jelčić.

Treba je reči, da Olimpija v neveljavni vlogi favorita ni nalezela na nasprotnika, ki bi bil voljan poceni oddati točke tako ugodnemu tekmeu — moštvi, ki je po mnenju mnogih z eno nogo že v prvi zvezni ligi. Gostje so se posla lotili lahkotno, živahno in podjetno, brez zadržev in so povzročili v prvih desetih minutah domači obrambi precejšnje nevšečnosti. Vratar Zabajek si je v tem obdobju kar dvakrat že ogledil dlani od strelav gostujočih napadalcev, medtem ko se njegov sosed na drugi strani menda ni niti dotaknil žoge. Mnogi so iz prakse upravičeno domnevali, da bo pretelo še precej minut preden bo Olimpija uspela pred domačim občinstvom povečati vrste in uveljaviti svoje zamisli ter pobudo v celoti. Toda medtem se je primerilo čisto nepričakovano: Kapidžič je s položaja desnega krila poslal visok predložek v kazenski prostor, kjer sta

startala na žogo vratar in Veselica, toda sedanjci je bil hitrejši predvsem na visji in je z glavo prelislil Špeharja — 1:0.

To vodstvo je dala igralcem Olimpije novih moči, saj so hipoma postali popolni gospodarji terena. Razen tega pa so demonstrirali lepo tehnično igranje. Zdelo se je, da je s tem glavni smoter že dosežen, ko so gostje prav tako nepričakovano priložnosti enaki: prišli so namreč prav tako do ne-nadnega zadetka kakor po prej Olimpija, samo da je za razliko pri tem botrovala obramba.

Spet je bilo treba začeti znova, kajti gostje so izravnavili jezikov na tehnični in so postali povsem enakovredni partnerji. Toda tuhe upe je kmalu pokopal tokrat razpoloženi Zagorec, ki je v 28. minuti nepričakovano lepo za Ključič družno kombinacijo potezo Veselica — Zagorec — Corn — Zagorec, do

grešil neoprostljivi napaki. Obakrat je žogi ujel in jih nato izpustil iz rok. Prvič je napadalec Famos Hasić streljal mimo praznih vrat, drugi pa je Ključič rešil branilec Vodeb, ki je s same gol črte izbil žogo daleč nazaj v polje.

Drugi del igre ni spreminjal rezultata. Gostje so bili sprva nevšečni in so pogosto streljali na gol Ključiča, vendar je Bauman vselej uspešno posredoval. Celjani so se potlej otresli te pritiska, napadali pa so vse preveč premehko, da bi lahko prišli do izkupitka. Streljali so vrsto kotov, vendar so vse te priložnosti ostale neizkoriščene. Žoga ni našla poti v mrežo. Gostje so bili v zadnjem delu igre enakovredni nasprotniku. Nikamor se jim ni mudilo ko da so bili zadovoljni z rezultatom.

Tekma tudi v drugem polčasu ni bila razburljiva, pač pa bolj podobna prijateljskemu srečanju brez naglice in naprežanja. Morda je bila to zadnja priložnost za Celjane, da bi se še rešili grozečega dna tabele...

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

MEDNARODNE MOTOCIKLISTIČNE DIRKE ZA »NAGRADO LOKE«

Maniše hitrosti kot lani

Lewis Young se je s 132,570 km/h približal rekordu 133,05 km/h

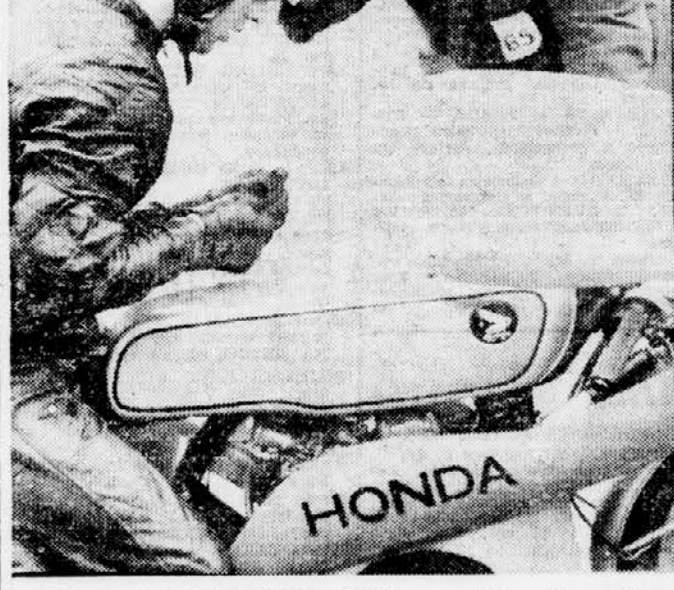
SKOFJA LOKA, 23. maja — Več kot 30.000 gledalcev si je danes popoldne ob ugodnem vremenu in na prenovljeni 4.500 m dolgi progi ogledalo mednarodne cestne hitrostne motorne dirke za 16. »Nagrado Loke«, ki se jih je udeležilo kakih 80 izbranih dirkačev iz 15. držav Evrope, Avstralije, Amerike in Afrike. Občinstvo je prišlo na račun, saj je spored postregel z nekaterimi izredno zanimivimi dvoboji za prva mesta v vseh šestih kategorijah. Žal pa letošnja repriza še zdela ni bila tako hitra, kakor so bile lanske dirke. Dirkači so namreč zboljšali samo dva kategorijska rekorda in sicer v prvi (50 cm) in zadnji (prikolice) preizkušnji. V razredu do 500 cm so izbrani dirkači zaman naskakovali absolutni rekord te trase.

V razredu motorjev do 50 cm (27 km — 20 dirkačev), za katerega je bilo izredno zanimanje, je Hans-Georg Ansheidt popolnoma upravičil sloves glavnega favorita. S precejšnjo prednostjo je z novo rekordno hitrostjo 105,744 km/h v najhitrejšem krogu zasedel prvo mesto pred Dicksonom. V siceršnjem razredu do 100 cm (27 km — 10 dirkačev) je bil najhitrejši Leon Pintar. Zaupanje je upravičil tudi danes. Za presrečnim zmagovalcem Eserjem je zasedel drugo mesto, kar je najboljši plasman katerega jugoslovanskega dirkača na današnjih dirkah. S tem opaznim mestom je simpatični Kranjčan osvojil tudi posebno nagrado uredništva »Delavca«.

V kategoriji motorjev do 250 cm (45 km — 17 dirkačev) je ogled občinstva zlasti dvoboj za prvo mesto med najboljšim prijateljem pokalnega absolutnega skofješkega rekorderja M. Lova, Irem Coulterjem in Novozelcem Dicksonom. Nekajkrat sta zamenjala vodstvo položaj, dokler Coulter v zadnjem krogu ni stopnjeval svojo japonsko »Yamaho« na odločilnih 120,715 km/h, kar mu je prineslo zlati lovorov

vevec. Najboljši jugoslovane je bil Bevanda (štev. 3), najboljši Slovenec pa odlični Janez Pintar (štev. 5).

Na večeršnjem treningu v razredu do 125 cm (36 km — 10 dirkačev) je bil najhitrejši Leon Pintar. Zaupanje je upravičil tudi danes. Za presrečnim zmagovalcem Eserjem je zasedel drugo mesto, kar je najboljši plasman katerega jugoslovanskega dirkača na današnjih dirkah. S tem opaznim mestom je simpatični Kranjčan osvojil tudi posebno nagrado uredništva »Delavca«.



OSVOJIL JE NAGRADO »DELA« — Nagrado našega lista za najboljšega Jugoslovana na dirkah v Luki je prejel Leon Pintar, ki je osvojil drugo mesto v kategoriji motorjev do 125 cm. Foto: E. Kaše

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Aluminij še naprej v vodstvu

Moštvo iz Kidričevega je premagalo Celje v gosteh 2:1 (1:1)

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišču pri SKNI kleti s tesnim rezultatom 1:0 premagali Famosa iz Hrastnice. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič. Tekma je bila zanimiva, vendar je bil prvi gol v 11. minuti dobi Ključič.

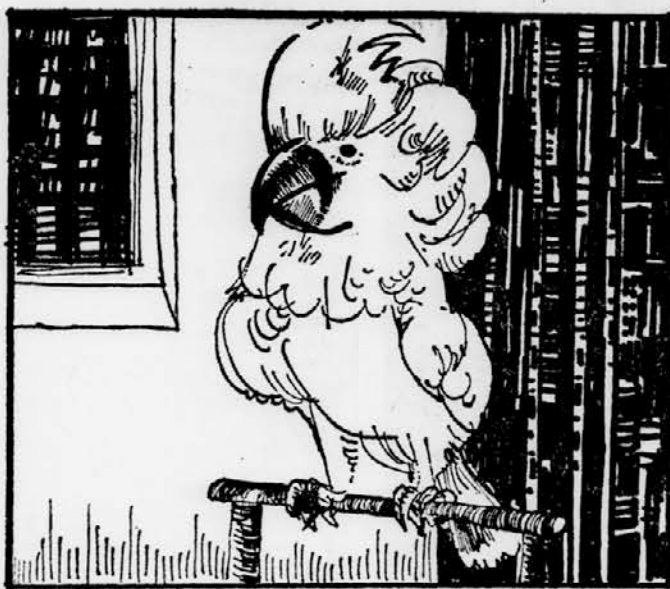
CELJE, 23. maja. Ob hudih naliživ so Celjani na prenovljenem igrišč

DROBTINICA



50. Drobttinica je v mestni hiši s težavo plezala po stopnicah v prvo nadstropje, kjer je bila gostija. Stopnice so bile visoke in skrbelo jo je že, da se pred jutrom ne bo pritegovadila do Črnega Roka. Tedaj pa je nekdo za njenim hrbtom zakričal:

»Bahaba! Bahaba!«
Tako se je ustrašila, da se je skotalila s stopnice, ki jo je ravno kar z muko zavzela. Ko se je ozrla,



je zagledala velikega pisanega kakaduja, ki jo je zvito gledal z enim očesom. Kmalu sta se zmenila, zakaj je Drobttinica sploh tukaj, in kakadu jo je obljubil, da ji bo pomagal.

»Zaprli so me, zdaj me pa še špansko učijo,« se je pritožil kakadu. »Poleg sramote še žalitev!« Pobil je bom z vami. Ko bomo rešeni, naj tvoji pri-



jatelj kar delajo svoj sladoled. Midva pa jo bova mahnila na južne otoke, po katerih se mi že pošteno toži!

Drobttinica je bila neznansko srečna. Poljubila je kakaduja na zakrivljeni kljun. Kakadu jo je s kljunom previdno prijel za slamnato krilico in jo odnesel v slavnostno dvorano.

Vrtimo globus

HONGKONG — Več hongkongskih cvetličarjev ima napredaj umetne cvetlice, ki dišijo natanko tako kot prave. Votla stebelca so napolnjena z bombažem, ki vsrkava dišečo tekočino v vazi in jo porazporejuje cvetju. Kler majhna naprava uravnava izhlapevanje. Odvisno od velikosti vaze s parfumom ostanejo te cvetlice svežve in dišace baše do šest let.

HAMBURG — Tobačni tehnikum v Hamburgu je postal izobraževalna ustanova, katere poglavitna naloga je znanstvena in tehnična obdelava tobaka. Po treh letih študija si slušatelji z ustrezno splošno predizobrazbo pridobijo naslov tobačnega inženirja. Trenutno ima šola 50 slušateljev, ki jim predava 30 docentov; med letimi je nekaj izvedencev iz tobačne predelovalne industrije. Nemška tobačne tovarne upoštevajo tobač predvsem iz ZDA, pa tudi (kolonialno po vrsti) iz Grčije, Rodezije, Italije, Turčije, Romunije, Japonske, SZ in Kanade.

WASHINGTON — V vlakih »Capitol«, ki vozijo na progi Baltimore, Washington in Chicago, ter »National« (Baltimore, Washington, St. Louis) je uvedla železniška družba Baltimore and Ohio redne filmske predstave. Potniki zastoj gledajo najnovejši filme.

MOSKVA — »V prihodnjih nekaj letih bodo letala glede zgradbe pomikoma prehitela vlakovi,« piše »Ekonomska« gazeta, in sicer med drugim zato, ker se je »ena letalskih vozovnic že zdaj močno približala železniškimi.«

PARIZ — V Franciji se je začela turistična kampanja »Pomlad na Korziki«. Turisti, ki želijo preživeti dopust na tem otoku, se z ladjami peljejo tja s 50-odstotnim popustom. Kampanja bo trajala do sredine junija.

BONN — Do konca letošnjega leta bo v ZR Nemčiji elektrificiranih 6.300 km oziroma 21 odstotkov železnice. Ških prog. Zahodnonemška železnica so lani prodale 400 starih parnih lokomotiv.

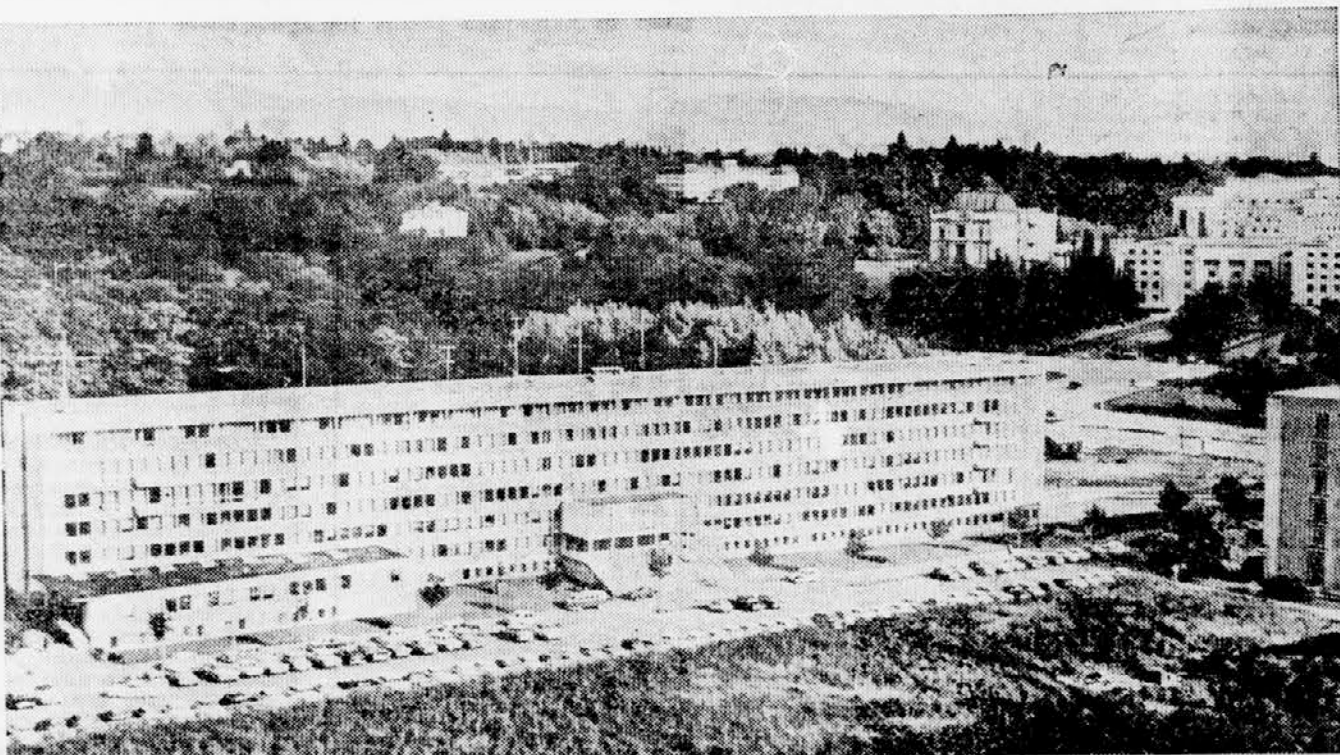
PARIZ — Zaradi naraščajočega prometa gradijo na pariskem letališču Orly četrtno vzletno stezo in kontrolni stolp, visok 50 m. Nova steza bo dolga 3.650 in široka 45 m; v neposredni bližini letališča bodo oktobra izročili namenu nov Hiltonov hotel z 235 sobami.

HAMBURG — S helikopterjem je hamburska policija sodelila in kmalu tudi prišla roparja, ki je vdril v banko mesta Soharbeut ob Vzhodnem morju. Ropar je z avtomobilom drvel proti Hamburgu, helikopter ga je spremljal ves čas, pa je pilot opozoril nekaj cestnih patrulj, ki so roparja za prije pot.

WASHINGTON — Rembrandtov sliko, na kateri je veliki mojster upodobil svojega sina in ki je zanjo plačal neki ameriški zbiralac na dražbi v Londonu dva milijona dolarjev, je letalo prepejalo v Washington, kjer bo razstavljena nekaj tednov, nato pa jo bo dobil kalifornijski muzej.

CHICAGO — Veliko slavje je priredila neka chicaska tovarna ob 50-letnici obstoja. Vsi delavci in nameščenci so prejeli vabilo, na katerih je pisalo: »Člani kolektiva, ki nimajo lastnih otrok, lahko pripeljejo vnuke s seboj.«

LONDON — Predvsem industrijskim birojem in projektantskim organizacijam pripadajo neko angleško podjetje svoj novi koš za odpadke, katerega električna aparaturna v nekaj trenutkih tako sečra vsak papirček, da ne more z drobec nečesar razbiti niti najpreprostejši industrijski vohun.



SEDEZ UIT — Mednarodne unije za telekomunikacije, na desni Palača narodov v Zenevi.

Jubilej novic po žici in zraku

Mednarodna unija za telekomunikacije praznuje stoletnico

ZENEVA — Mednarodna unija za telekomunikacije, ena izmed specializiranih agencij Združenih narodov, praznuje letos stoletnico obstoja. Maja 1865 so v Parizu ustanovili Mednarodno telegrafsko zvezo, matično organizacijo sedanje Unije za telekomunikacije, ki šteje zdaj 124 rednih in dva pridružena člana ter ima stalni sedež v Zenevi.

V davnih dneh so se ljudje obveščali tako, kakor so jim dopuščale možnosti (sl. poštna kočija, svetlobna znamenja), o razvoju občil v pravem pomenu besede pa je moč govoriti šele po letu 1852, ko se je začel Samuel Morse ukvarjati s svojim telegrafom. Leto 1837 je pomemben mejnik: tedaj je bila vzpostavljena prva zveza z Morsovim brzojavom.

Razvoj je šel svojo pot. Leta 1850 so položili prvi telegrafski kabel po dnu Rokavskega preliva. Neki ribič, ki je del kabla potegnil iz vode, je menil, da je ujel algo z zlato žilo. Uspešno so položili kabel naslednje leto. V letu 1865 so se dogovorili, da bodo položili podvodni brzojavni kabel med Evropo in Novim svetom, leto kasneje se je to tudi zgodilo. Leta 1868 so imeli v Veliki Britaniji

16.000 milj (približno 25.750 km) telegrafskih omrežja. Z letom 1876, ki je prineslo telefon, se je začel vdor komunikacijskih sredstev v zasebne hiše. Komaj se je telefon uveljavil v širšem obsegu, ko se iznajditelj napovedal novo iznajdbo: radio oz. brežični brzojav. Seveda je bilo v teh napovedih mnogo spodrsiljav in vse preveč neuporabnosti, toda ob koncu stoletja je Marconi le pokazal svojo brežično telekomunikacijsko napravo. Leta 1901 je prvič uvedel radijsko zvezo med Signal Hillom na Novi Fundlandiji in Poldnujem (Cornwall, Kanada).

Kmalu po prvi svetovni vojni je postal radio tudi pomemben člen telekomunikacijske obveščanja. Leta 1922 je bila ustanovljena britanska

družba BBC. Dotlej so novinarji uporabljali radijske zveze samo za zbiranje novic.

Nova komunikacijska sredstva so izkazala kot koristna tudi v kriminalistični službi. Leta 1842 so s pomočjo telegrafa aretirali morilca Tawella, leta 1910 pa je radio pomagal pri aretaciji dr. Crappa, stiri leta poprej (1906) je prišlo do prve konvencije o radijskih signalih.

Zdi se naravnost nujno: brežičnemu prenosu glasu je razmeroma kmalu sledil brežični prenos slike. Po drugi svetovni vojni so se začeli snovati novega posvečati teleprinterju, prenosu slike, televizijskim linijam, in standardom, barvni televiziji idr. Posledično več ne dvo. mi o neslutenem nadaljnjem razvoju telekomunikacij. Med poslednje novosti na tem področju sodi videofon (televizijski telefon), ki o njem pravijo, da utegne do leta 1964 marsikje že povsem spodrsniti sedanji telefon.

Telekomunikacijski sateliti »Early Birds«, ki so ga zgradili v ZDA ob sodelovanju številnih držav, in podobnih sovjetski satelit sta primerni

darili ob stoletnici Mednarodne unije za telekomunikacije, hkrati pa priznanje vsem znanim in neznanim iznajditeljem komunikacijskih sredstev in pripomočkov ter vabilo novim, naj nadaljujejo in izpopolnjujejo začeto delo.

Gladina Tihiga oceana je povprečno za 22,5 cm višja od gladine Atlantskega oceana. Pri starem Panamskem prekopu ta zanimivi naravni pojav ni bil bistven. Prekop ni zgrajen v višini morske gladine, ampak nad njo. Zato so potrebne številne pomorne, kar pa zelo zavlačuje plovo in zmanjšuje zmogljivost prekopa.

Novi kanal bi bilo treba vsekakor zgraditi v višini morske gladine ter bi moral biti dvostopenjski, torej za plovo v obeh smereh. Zato bo treba izkopati preko Srednje Amerike tudi do tristo metrov globok jarek. — Klasični način graditve tedaj sploh ne bi prišel v poštev. Toda ni samo razlika v povprečni gladini obeh oceanov tisti, ki postavlja tehnične probleme. Razlika med plimno in oseko je na pacifiški obali 3,75 m, na atlantski obali pa znaša ta razlika samo 30 cm. Razen tega tudi bivačica na obeh straneh ni istosočna. Zato je treba računati, da bodo nastali v prekopu tokovi, zdaj v to zdaj v drugo stran. Inženirji so izračunali, da bi bila največja hitrost teh tokov samo trinajst kilometrov na uro. Takemu toku so kos preko-

Zobovje iz plastične snovi

V New Yorku so pokazali prvo umetno zobovje iz zelo trde plastične snovi. Novo zobovje je petkrat lažje od doslej običajnega »madomestka« za zobek. Preden bodo začeli serijsko izdelovati to novost, žele tri zobotehnična podjetja izpopolniti svojo kartoteko, ki bo vsebovala sto različnih oblik zobovja. Kartoteka za oblike neba in ust je že postavljena in ima 675 kartic. Zobozdravniki niso posebno navdušeni nad novim izumom.

Reševalci niso mogli pomagati

Dve ženski sta šli na sprehod v plinjevo gozdiček blizu Marzeilla. Nenadoma je pred njima zrasla ognjena stena. Hoteli sta pobegniti, toda tudi štiristo metrov v drugo stran je gozd gorel. Živi sta zgoreli v ognju, ker jima reševalci, ki so prišli na pomoč, niso mogli pomagati, rešili pa so pet drugih ljudi. Policija meni, da je ogenj verjetno nekdo podknil, ker je začelo skoraj istočasno goriti na štirih različnih mestih. Posamezni požari so se kmalu združili v silovito ognjeno steno.

Poroka po televiziji

Neka televizijska družba v ZDA prenaša poroko po televiziji, če je naročnik pripravljen za devetdeset sekundni program plačati pet tisoč dolarjev. Kdor plača več, more dobiti do štiri minute in pol prenosa s svoje poročne slovesnosti. Na željo do da televizijska družba ceremoniji tudi statiste, balet, orkester in drugo. Za zelo razkošno poroko je treba plačati petdeset tisoč dolarjev.

Deček je iskal mačko

Dve leti in pol je bil star Josef Aschenbrenner iz bavarskega mesteca Reitenburg, ko rad je imel svojo mačko. Nekega dne pa je mačka izgubila iz hiše. Kmalu nato je izginil tudi Josef. Domači so ga iskali. Šele po sedemindvajsetih urah ga je našla stara mati na precej visokem hribu nad mestom. Otrok je bil premražen in izčrpan, tako da so ga morali odpeljati v bolnico, kjer je umrl.

Tehnična plat novega prekopa

Višinska razlika med Atlantikom in Pacifikom

PANAMA — O potrebi po novem Panamskem prekopu je bilo rečenega že mnogo, pripravljenih je tudi že precej načrtov za njegovo graditve. Vendar se inženirji ne ukvarjajo toliko z vprašanjem, ali naj grade novi prekop na klasičen način ali s pomočjo verižnih atomskih eksplozij, temveč zlasti s tem, kako bo na promet vplivala višinska razlika med gladino Atlantika in Pacifika.

Oceanske ladje, krmarji morejo ladje obdržati pod kontrolo. Seveda pa bi tokovi plovo zelo ovirali in bi povzročili osipanje nabrežij. Strokovnjaki so prepričani, da bi bilo mogoče begrove pred takim uničevanjem zavarovati z zidovi vsaj na najnevarnejših mestih. Velikanske zapornice na eni strani prekopa bi sicer omogočile, da bi tokove zmanjšali, toda gradnja prekopa bi se tako podražila, da bi postala neizvedljiva.

Luigi v vlogi »zdravnika«

Zalotili so ga pri delu

NAPOLI — »Odlžite, prosim! Bodite vendar sproščeni!« je dejal dvainštiridesetletni slepar Luigi Fusco, oblečen v belo zdravniško haljo. Dekle pa je še kar naprej premišljevalo, ali naj zares sleče še zadnje koščke blaga. Tedaj je v »ordinaciji« vdrila policija.

Fusco se je domislil, da bi se izdal za zdravnika nekega podjetja iz Milana in tako pregledoval mlajše ženske, ki iščejo zaposlitev. Njihove naslove je pobral iz časopisnih oglasov. Ob slovesu je dejal vsaki izmed svojih, po Evino oblečenih pacient, da jih bo obvestil o odločitvi, če bodo sprejete v službo. Ampak to je bilo tudi vse, ker potem o njem ni bilo več sledu. Zenske so prijavile prevaro.

Policija je sklenila ujeti lažnega zdravnika pri delu. Izbrali so zalo detektivko, ki je dala v časopis oglas, da išče službo. Sledil je poziv, dogovor in končno pregled. To je bila dvainpetdeseta pacientka Luigija Fusca. In tudi zadnja, vsaj za zdaj.

C. W. HARRISON

Mrzlica na meji

19. nadaljevanje

Izpod šerifskega znaka je gledal zgajen list. Samo nekaj načekanih besed, zelo kratko, pa vendarle kruto zgovorno sporočilo:

»Preveč zame in pretežko, Hugh. Ne morem ga več nositi.«

Znak Bena Wiggama, njegovo sporočilo in podpis.

Sam je bil Hugh Bexler v svoji tihi pisarni. Moč je kakor senca, ki jo dela sonce, je šerif predelal trpko misel, kakor sled stopinj v prahu mestnih ulic. Če pride oblak in zakrije sonce, tudi senca zbledi in izgine, veter kaj lahko zabriše stopinje v prahu. S človekom ni nič drugega, je pomislil Bexler. Zdaj je, zdaj ga ni.

10
Domačija Fenceral: skupina raztresenih poslopj, pritisnjenih na ravnic brez sence kakih deset milj severno od mesta. Vreme in čas sta zbrisala barvo s teh stavb, veter je polomil vetrnice, sonce in dež sta zvila robove streh. Kolesa škriplajo vrpehni voz in konjske podkve so že zdavnaj zmlinile travo, tako da je ostal samo prah.

Ernie McLeod je bil mršav, mrko resen mož škotskega rodu. Samo on je vedel, kod vse je hodil, preden ga je zaneslo v ta konec Kansasa. Bil je pobožen mož, ki je z nejevoljo v očeh spremljal lakomno sto drugih, vendar pa iz njegovih ust ni bilo hudih besed graje, ko je preudarjal o smoli Bucka Chenowetha in Toba Connorsa v Ramageovi gostilni.

»Konec koncev,« je rekel počasi in potrpežljivo, »kanta sta tudi sama rinila v godljo. Whisky je potuhnjena pijača, šerif. Človeka spremeni v sužnja, po svoje zbija in burka njegove strasti. Buck in Toba bi lahko šla tudi kam drugam, ravno treba je bilo stiti in Gonjaju.«

»Že mogoče,« je prikimal šerif Bexler. Zleknilo je sedel v naslanjaču iz govejega usnja na ploščadi rančarjeve hiše, blede sled jeze se mu je še vedno risala na licu.

»Že res,« je ponovil. »Če bi ne bilo Chenowetha in Connorsa, bi Ramage kako drugače stresel svojo jezo nate. Zapomni si, McLeod, sinoči ti je napovedal vojno. Če ti je prav ali ne, dejstev ne boš spremenil. Vprašanje je le, kaj boš zdaj storil.«

Ernie McLeod je zamisljeno vlekli pi-pa. Zadnje čase v kaj ni našel posebnega užitka, tobačni dim ga je grizel in pekel kot še nikdar poprej.

Rančar se je ozrl po svoji posesti. Razen spomladni in v zgodnjem poletju ni bila ta njegova zemlja nikoli tako bujna zelena in sočna kot se je spominjal grčev in globlji na škotskem. Čeprav ni McLeod nikoli pozabil svoje rojstne dežele, je takrat, kadar so se nanj zgrnile težave, zaman ugibal, kako da se v njem ne oglašajo hrepenje, da bi se vrnil.

Tudi ta zemlja je bila dobra. Vnemer spremembe, kar naprej kaj novega: spomladni nežni pogankji vsepsovd, na jesen sončnice, tako visoke, da človek v konjskem sedlu težko seže do njihovih velikih in težkih glav.

Zdravje iz polivinilne vrečke

Prozorna plastika za zdravljenje opeklin in za izolacijo

BIRMINGHAM — Vreča, izdelana iz prozorne plastične snovi in tako oblikovana, da lahko človek živi v njej nekaj dni, je po splošnem mnenju dosedanjih ocenjevalcev zelo pomembna novost ne le pri zdravljenju opeklin, marveč tudi kot izolirnica za ljudi z nalezljivo boleznijo (tifus, davica, črne koke ipd.). Zdaj stanejo takšne vreče nekaj funtov, izdelovalci pa upajo ob večji serijski proizvodnji tako znižati ceno, da bo vreče mogoče odvreči, potem ko je bolnik ne bo več potreboval.

Če bo ostalo pri prvih ocenah, se utegne z uvedbo polivinilnih bolnišniških vreč znatno poceniti zdravljenje — glede na visoke vzdrževalne stroške sedanjih izolirnih odelcev v bolnišnicah. Razen tega bi prihranili pri osebah, ker bi v tem primeru ne bilo več treba izolirati bolničark, ki negujejo tudi druge bolnike.

Dalje: polivinilne vreče se dajo zviti in spraviti. To pomeni, da bodo novost sprejeli tudi ladijski kapitani, ki bi mogli tako prevažati s seboj »napihljive ambulante«.

Nekaj prvih polivinilnih vreč, ki se neprodušno zapirajo s patentno zadržjo in ki jih je mogoče napihniti okoli bolnikov kot balon, preizkušajo v birminghamskih in londonskih bol-

nišnicah, eno izmed njih pa so uspešno uporabili tudi na neugodnem oddelku, in sicer za bolnika s hudimi opeklinami.

Moški, ženske in otroci so na preizkušnji preživeli tri tedne v teh vrečah, v katerih so se hranili in prebirali knjige, ki jim jih je bolniško osebje dajalo skozi posebne zračne »žepce« ob straneh.

V nove polivinilne vreče za nego bolnikov so vdelane rokavice, tako da lahko bolničarke menjavajo obveze — te spravljajo v vrečo skozi omenjene zračne žepce — ne da bi pri tem izpostavljali bolnika nevarnosti okužbe z mikrobi.

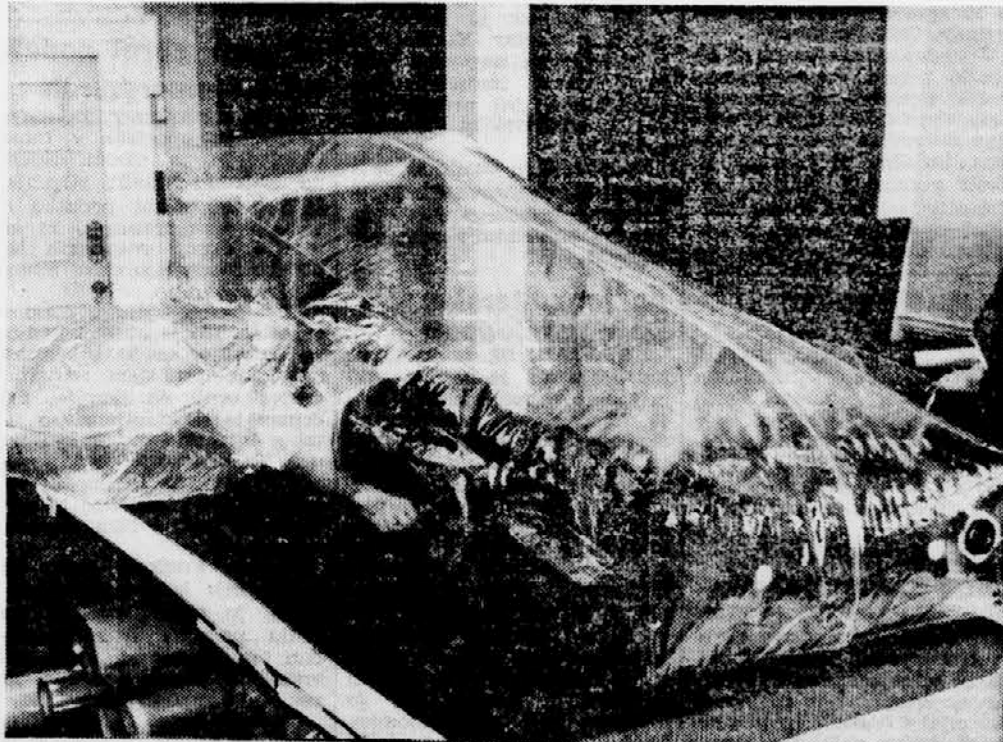
Seveda se vreče tudi prezračujejo. Zelo fina cedila na glavi in pri stopalih prestrezajo iz zraka celo

tiste viruse, ki ne merijo več kot tisočinko milimetra.

Bolniki, ki so v teh vrečah preležali določen čas, izjavljajo, da se sami sebi niso zdeli »ločeni od sveta«, ker je plastična snov dovolj tanka in prozorna, da so skozi njo lahko spremljali dogajanje v bolniški sobi in tudi govorili.

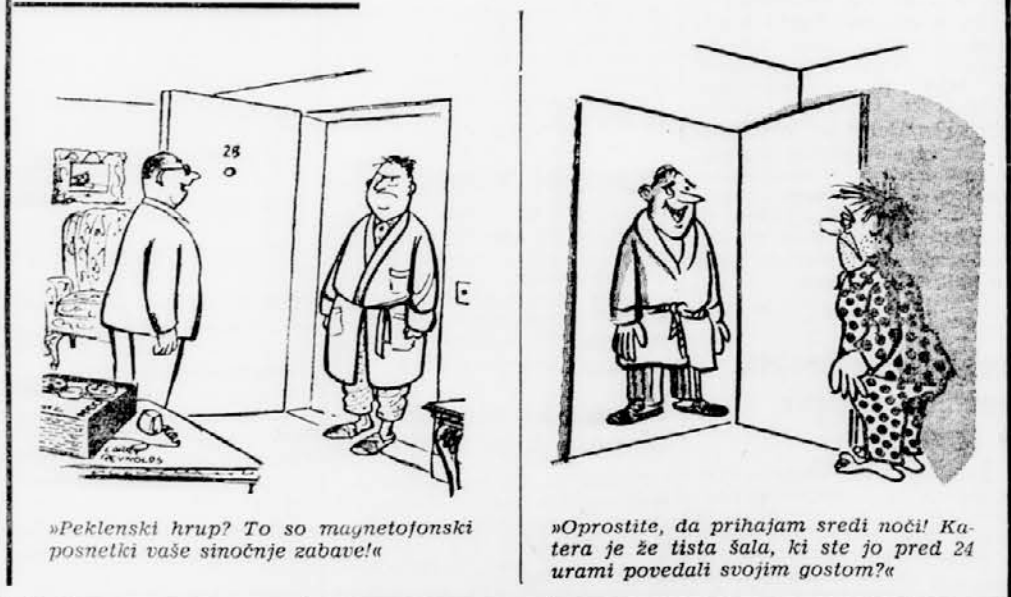
Zakaj je morje slano

Čeprav je vprašanje, zakaj je morje slano, na videz zelo otročje, je nanj težko odgovoriti. Zdi se neverjetno, res pa je, da dobi morje največ soli iz sladkovodnih pritokov. Če bi se morje osušilo, bi ostala na dnu šestdeset metrov debela plast raznih soli; kuhinjske soli bi bilo za sedemindvajset metrov in pol. To se pravi, da slanost te morske »juhe« ni tako enostavna. Vode prinese s celine najrazličnejše kemične elemente in spojine. V morju je največ klor in natrij, v znatni meri pa tudi sulfatov, magnezija, kalcija in kalija. Mnogo kemičnih elementov pride v morje iz zraka.



POLIVINILNA VREČA za zdravljenje opeklin in za izolacijo bolnikov: po sredini vreče je patentna zadržja, na levi »zračni žep«, spredaj v sredini vdolbena rokavica, na desni pa filter za zrak.

Za dobro voljo



»Pekleni hrup? To so magnetofonski posnetki vaše sinočnje zabave!«

»Oprostite, da prihajam sredi noči! Katera je že tista Sala, ki ste jo pred 24 urami povedali svojim gostom?«

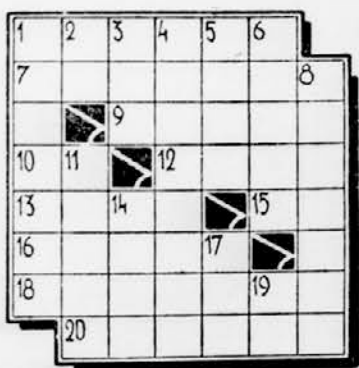
Križanka

VODORAVNO: 1. sodobni slovenski pesnik in prevajalec (»Časopisni stih«), 7. eno od imen skladatelja Mozarta, 9. naselje z več tisoč prebivalci, 10. okrajšava za sibiđene (ravno tam), 12. država v jugovzhodni Aziji, 13. pladenj (ljudsko), 15. solimski zlog, 16. antično pristanišče ob Tiberi, 18. pisarniški uslužbenec, 20. znak italijanskih ur.

NAVPIČNO: 1. največje božanstvo pri nekaterih indijskih plemenih, 2. ime črke, 3. kraljič naziv reke Menam v Siamu, 4. veliko mesto v južni Avstraliji, 5. ostra dlaka na glavi, 6. varuh, skrbnik, 8. vaška skupnost, 11. največje pristanišče v Iraku, 14. znak naših cigare, 17. pripadnik »staroseljskega« rodu, 19. začetnik slovenskega pisatelja (»Cvetje v jeseni«).

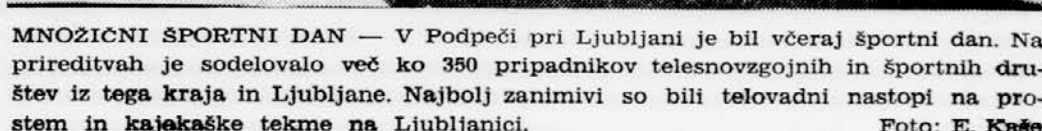
RESITEV PREJŠNJE KRIŽANK

VODORAVNO: 1. Pravda, 7. regat, 8. veža, 9. il, 10. Ema, 11. olje, 12. Sl, 13. Anit, 14. perlon, 16. Ariana,





OBRAVNAVA PROTI VODITELJU ŠVEDSKIH NACISTOV — Ta teden se je začela v Stockholmu obravnavati proti voditelju nedavno odkrite švedske nacistične organizacije Björnu Lundahlu, ki ga obtožnica bremeni veleizdaje. Na sliki: Lundahla peljejo v sodno dvorano.



Telegrammi

GERHARDSSEN POVABLJEN V ZSSR — MOSKVA. Sovjetska vlada je povabila norveškega premiera Einarja Gerhardsena, naj obišče Sovjetsko zvezo. Gerhardsen je novabilo sprejel in bo obiskal ZSSR od 30. maja do 9. junija.

KONGRES KP AVSTRILJE — DUNAJ. Od 27. do 30. maja bo 19. kongres KP Avstrilje. Na dnevnem redu so poročilo centralnega komiteja o političnem položaju in nalogah partije, poročili kontrolne in revizijske komisije in volitve novih vodilnih organov.

AVSTRILJSKI ODBOR ODPOTOVAL V ZAMBIJI. LONDON. Poseben odbor za kolonialna vprašanja OZN je v polni sestavi odpotoval v Lusako. V komiteju so predstavniki 24 držav. Na sestanku v Lusaki bodo preučevali probleme Rodezije, Južne in Jugozahodne Afrike in drugih afriških ozemelj pod portugalsko upravo. Iz Lusake bodo nato odpotovali v Tanzanijo in Etiopijo.

STIKI MED SIRIJO IN JEMENOM — DAMASK. Sirska in jemenska vlada sta se sporazumeli o vzpostavitvi diplomatskih stikov. Sirske vlade je republikanski režim v Jemenu priznal leta 1962.

POZAR NA NORVESKEM TANKERJU — TOKIO. Na norveškem tankerju »Heinwards«, ki je prevažal 27.000 ton nafte, je izbruhnil požar, ko je tanker plaval v japonsko pristanišče Muroran. Od 38 članov posadke so jih doslej rešili 23. Med temi je 8 ranjenih, trije člani posadke so

ATOMSKA PODMORNICA — GROTON CONNECTICUT. Tu so splavili novo ameriško atomsko podmornico,

oboroženosti s raketaми »Polaris«. To je 36. ameriška atom-
ska podmornica, oborožena s raketaми »Polaris«.

»DAN ITALIJE« — RIM. Italijanski državni podsekretar
za zunanjo trgovino senator Emilio Battista je odpoto-
val v Budimpešto, kjer se bo udeležil »dneva Italije«
na budimpeštanskih sejmih in se pogovarjal o gospodar-
stvenih in trgovinskih odnosih med Italijo in Madžarsko.

SAUDSKI PREDSTAVNIK NA KONFERENCI V KAI-
RU — DZEDA. Saudovo Arabijo bo na sestanku šefov
arabskih držav v Kairu 28. maja zastopal minister za
notranje zadeve Abdel Aziz, ki je predstavljal svojo drža-
vo tudi na zadnjem podobnem sestanku februarja letos
v Kairu.

Pa še to:

OPOZORILO — Kakor poroča newyorški »Herald Tri-
bune«, je v vagonih kitajskega ekspresnega vlaka, ki vozi
na progi Peking—Senjang izobešeno naslednje opozorilo:
»Mate, pazite na svoje otroke in ne puščajte jih k
oknom. Pazite na svojo prtljago in ne zaupajte je potni-
škim, ki jih ne poznate. Ne prinasajte eksplozivnih pred-
metov v vlake. Zanimiv vrstni red.

reme 23. MAJA 1965

A map of Yugoslavia with various cities labeled: KOPER, LJUBLJANA, MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, SARAJEVO, SPLIT, TITOGRAD, DUBROVNIK, and JAKOPLJE. The map is divided into weather regions by dashed lines. A legend on the left side of the map includes symbols for: SUNČNO (sunny), DELNO OBLACNO (partly cloudy), OBLACNO (cloudy), NEVHITE (no wind), DEZ (dew), *** SNEG (snow), and == MEGLA (fog). The map also shows the coastline and the Adriatic Sea.

	Ob 07	13	VREMENSKA SLIKA
ubljana	9	15	

ANICA	5	--	Območje nizkega zračnega
NIK	8	14	pritiška se nad našimi kraji
ARIBOR	9	13	poli. Nove frontealne motnje
VO, Gradeč	9	13	so doslej zahodno Alpe in bo
VOJOV mesto	10	14	do pozneje tudi vplivale na
VOPE	11	13	vrtime pri nas.
VEDARICA	--	0	
KA	12	12	NAPOVED
LA	12	14	SLOVENIJA
LIT	15	20	
ROVNIK	15	19	Ponoči zmerno oblačno, fu-
GREB	10	17	tri deloma sončno s spremen-
OGROD	14	20	ljivo oblačnostjo in popoldne
RAJJE	11	18	posamezne manjše nevihte. —
TOPE	18	26	Najnižje nočne temperature od
GRAD	19	23	2 do 5, v Primorju 10, naj-
DOVEC	14	23	višje dnevne bodo okoli 18
LA	--	12	stopinj Celvija.
NAJ	11	14	JUGOSLAVIJA
IANO	13	21	
NOVA	15	17	
RIČ	9	--	V južni polovici države soné-
NCHEN	8	10	no in toplo, v severnih krajih
NETKE	--	16	spremenljivo oblačno in popo-

Voščila tovarišu Titu

Brzjavke so poslali
Gošnjak, Bakarič, Kralja-
čič, Smilevski, Pajković
in Mugoša

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak je poslal vrhovnemu komandantu oboroženih sil SFRJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu ob 73. rojstnem dnevu brzjavko, v kateri mu pošilja tople in iskrene pozdrave vseh pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade in svoje osebno voščilo. Med drugim v brzjavki piše: »Pod vašim vodstvom se je v minulih 20 letih Jugoslovanska ljudska armada nenehno razvijala kot globoko ljudska in sodobna oborožena sila, sposobna opraviti sleherni nalogi, katero ji naložijo naši narodi in vi, naš vrhovni komandant. Pripadniki Jugoslovanske ljudske armade bodo še nadalje vztrajno opravljali svoje vojaške dolžnosti in se vzgajali po vašem zgledu, kako je treba predano in dosledno služiti svojemu ljudstvu in svoji socialistični domovini.

Na ta dan, ki je postal veseli praznik vseh Jugoslovancev, so vse želje in misli pripadnikov naše armade namenjene vam, našemu vrhovnemu komandantu in vašemu velikemu revolucionarnemu delu, s katerim je naša domovina postala simbol doslednega boja za družbeni napredek in mir na svetu.

Voščila ob rojstnem dnevu so poslali tovarišu Titu politični sekretar CK ZK Hrvatske Vladimir Bakarič, predsednik sabora Hrvatske Ivan Kraljević, predsednik sabora Makedonije Vidoje Smilevski, politični sekretar CK ZK Crne Gore Djoko Pajković in predsednik skupščine Socialistične republike Crne Gore Andrija Mugoša.

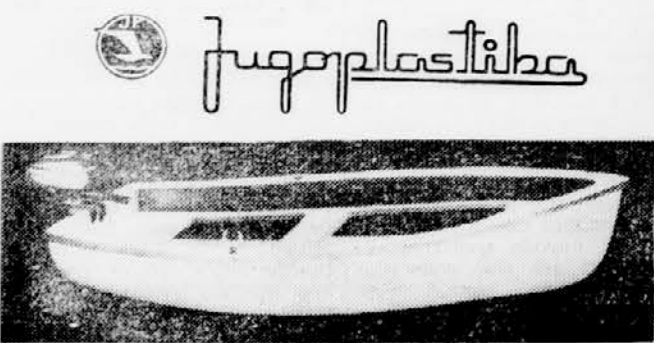
Proslava dneva mladosti

Prirreditve in športna srečanja mladine v vseh krajih Jugoslavije

KRALJEVICA, 23. maja (Tanjug). Nad 5000 mladincev »Reke, iz Kraljevice in okoliških krajev se je udeležilo tradicionalnega srečanja mladosti v gozdu Ostro pri Kraljeviču. Ta srečanja priredijo vsako leto ob dnevu mladosti, letos pa so z njim proslavili tudi 40-letnico prihoda tovariša Tita na delo v ladjednico pri Kraljeviču, ki danes nosi njegovo ime. V okviru srečanja mladosti so se danes v ladjednici »Tito« sestali pripadniki JLA z delavci, ki so bili pred 40 leti sodelavci tovariša Tita, mladinci pa so obiskali kraj, kjer se je Tito večkrat sestajal s svojimi sodelavci, ko je delal pri razširjanju organizacije in pripravi štrajkov.

NIŠK, 23. maja (Tanjug). V okviru dneva mladosti je bil dopoldan na glavnem trgu v Niškiu defile soliske in delavske mladine ter športnih organizacij. Popoldan pa so na mestnem stadionu priredili mladinski zlet, pri katerem je sodelovalo svojih 6000 tekmovalcev. Med to prireditvijo je svetovni rekord v padalstvu Petar Dečič skočil iz letala z visine 1200 metrov na stadion.

NOVI SAD, 23. maja (Tanjug). Letošnja proslava dneva mladosti v Vojvodini je izpolnjena z bogatimi in raznovrstnim programom, ki ga prirejajo pod naslovom »Dvajset let življenja v svobodi«. V tem slavlju sodelujejo skoraj vsa šolska, delavska in kmečka mladina, ki v teh dneh prikazuje svoje ustvarjalno moč ter bratstvo in enotnost mladine vseh narodnosti.



IZ POLIESTRA

V St. Domingu spet streljanje

Čete ZDA imajo nalogo preprečiti Imbertov napad na središče mesta

WASHINGTON, 23. maja (AFP — Reuter). Predstavniki ZDA Elsworth Bunker je na sinočnjem sestanku sveta ministrov OAD izjavil, da so ameriške enote v Dominikanski republik dobile nalog, da preprečijo enotam pod poveljstvom generala Imberta, da bi napadle enote polkovnika Caamana v centru Santo Dominga. Ameriški delegat je tudi dejal, da so ameriške sile prepovalde uporabo letališča San Isidoron v vojaške namene. Po 24-urnem zatišju so v Santo Domingu sinoči spet odjeknile eksplozije. Kot kaže, so začeli streljati vojniki generala Imberta, ki je javno zavrnil predlog, da bi začasno premirje podaljšali.

Elsworth Bunker je to izjavil, preden so glasovali v svetu OAD o misli in poveljstvu interameriških sil v Dominikanski republik. Po njegovih besedah enote generala Imberta nadzorujejo praktično vse predele mesta, ki leže severno od »koridora varnosti« in »mednarodne cone«, kjer so ameriške enote.

Posvetovalni ministrski sestanki Organizacije ameriških držav je sklenil imenovati za poveljnika interameriških sil v Santo Domingu nekoga iz brazilskega oficirja, za njegovega namestnika pa oficirja ZDA.

Skupščina kongoških strank

Gbenye ostro obsodil nedavno organizirano volilno farsvo v Kongu

DZUBA, 23. maja (MEN). Voditelj kongoškega revolucionarnega gibanja Christoph Gbenye bo v prihodnjih treh mesecih sklical splošno skupščino kongoških političnih strank, na kateri naj bi sprejel politično orieniacijo kongoškega revolucionarnega gibanja.

Na tej skupščini naj bi proučili tudi program revolucionarne vlade in razširitev ter spremembe v njeni organizaciji. Skupščina bo obravnavala tudi poročilo o vojaških operacijah revolucionarnih sil.

V izjavi, ki jo je Gbenye objavil v sudanskem mestu Džubi, je rekel, da bo skupščina delala na kongoškem ozemlju in da je sicer o sklicanju sprejet v skladu z željami, ki so jih nedavno v Kairu izrazili predstavniki kongoških političnih strank. V Gbenyevi izjavi je ostra obsodba volilne farse, organizirane nedavno v nekaterih kongoških mestih in pokrajinah.

Šest premierov na sestanku EFTA na Dunaju

Peglativna tema: kako premagati čedalje širši prepad med EFTA in EGS

ZENEVA, 23. maja (Tanjug). Jutri se bo na Dunaju začela dvodnevna konferenca najvišjih predstavnikov članic evropske cone za svobodno trgovino (EFTA). Sestanek se bo udeležili premieri Velike Britanije, Švedske, Norveške, Danske, Finske in Avstrije. Portugalsko in Švico bosta zastopala ministri za gospodarstvo obeh držav.

Kakor menijo v Zenevi, bo na dunajskem sestanku prevladovalo vprašanje, kako premagati čedalje širši prepad med to ekonomsko skupnostjo in EGS.

Konferenca članice EFTA je bila sklicana na pobudo britanskega premiera Wilsona po njegovem sestanku z voditelji socialnodemokratskih strank držav Zahodne Evrope minul mesec.

Danes so na Dunaju uradno sporočili, da je generalni

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

minikanski republik, pri obrambi varnosti prebivalcev te države in vzpostavljanju miru.

Tu je agencije poročajo iz Santo Dominga, da so po 24-urnem zatišju v tem mestu sinoči spet odjeknile eksplozije in da se je ponovno začelo streljanje. Boji se nadaljujejo, kot kaže, na trgu, kjer je nacionalna palača, ki jo branijo enote civilno-vojaške junte generala Imberta. Komaj 300 metrov od tega mesta je trg neodvisnosti, ki ga branijo ustavne sile polkovnika Caamana.

Kot vse kaže, so začeli streljati vojniki generala Imberta, ki je javno zavrnil predlog, da bi podaljšali 24-urno prekinitev ognja.

V diplomatskih krogih pa izražajo upanje, da se kljub temu bliža rešitev politične krize v Dominikanski republik. Menijo namreč, da so posredovalci med obema nasprotnima stranema precej napredovali v prizadevanjih za ustanovitve koalicijske vlade. Nasprotni stranki sta po

V Kolumbiji podaljšano izjemno stanje

Množični neredi, ustanovitve vojaškega sveta, posebna pooblastila vladi

RIO DE JANEIRO, 23. maja (Tanjug). Kolumbijska vlada je ustanovila vojaški svet in podaljšala izjemno stanje v državi. Vzdruje je zelo napeto in vsak čas lahko pride do novih množičnih neredov. V Bogoti in drugih kolumbijskih mestih je bilo v minulih dneh med demonstracijami precej smrtnih žrtev in ranjenecov.

Vlada predsednika Valencie je ukrepala, da bi učinkovito preprečila »subverzivna gibanja«. Vlada je dobila posebno pooblastila. Nacionalni kongres stalno zaseda, da bi lahko sprejel vladne zahteve za izredno ukrepanje.

Kolumbijska vlada ukrepa z vsemi sredstvi, da bi vzpostavila v državi red in mir. Predsednik Valencia je obtožil »komunistične elemente«, češ da povzročajo in povzročajo splošen nered. Vlada so, da so komunistični elementi v vseh kolumbijskih političnih strankah in vrhovnih katoliške cerkve.

De Gaulle poziva Francoze na solidarnost in slogo

Sprejel bo generalnega sekretarja CGT — Ponovno se je zavzel za prijateljstvo s SZ

PARIZ, 23. maja (Tanjug). Na koncu potovanja po departmajih v zahodnem delu Francije je predsednik de Gaulle pozval vse Francoze, naj ostanejo zvesti institucijam pete republike. Potovanje in zlasti govori, ki jih je imel de Gaulle v številnih mestih, so po mnenju tujakšnih političnih opazovalcev in tiska nekakšen začetek de Gaulleove kampanje za predsedniške volitve, ki bodo decembra letos.

V zadnjem govoru, ki ga je imel de Gaulle v Flechu, je francoski predsednik pozval vse Francoze, naj bodo solidarni in naj delajo složno. To povabilo je naslovljeno na vse kategorije Francozov, se pravi na vse družbene plasti. Vlade, da je to znamenje prizadevanja vlade in de Gaulle samega, da bi dobila

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

svojih predstavnikov v stalnih stikih z mednarodnimi osebnostmi, ki so v vlogi posredovalcev. Trdijo, da je zunanji minister ustavne vlade polkovnika Caamana Cur izrazil pripravljenost, da bi se pogovarjal z generalnim sekretarjem Organizacije ameriških držav Josejem Morom o ustanovitvi koalicijske vlade.

Reuter poroča iz New Yorka, da je več sto ljudi sinoči demonstrirali proti ameriški politiki v Južnem Vietnamu in Dominikanski republik. Demonstracije so se zbrali blizu hotela »Waldorf Astoria« v New Yorku prav tedaj, ko je bil v hotelu predsednik Johnson na banketu demokratske stranke. Stranke vrste policajev so preprečile demonstrantom, da bi se približali hotelu. Demonstranti pa so glasno zahtevali konec vojne v Vietnamu in umik ameriških enot iz Dominikanske republike.

Fanfani v ZDA

CIUDAD MEXICO, 23. maja (AP-Reuter). Italijanski minister za zunanje zadeve Amintore Fanfani je danes končal enotedenski uradni obisk v Mehiki. Iz Washingtona poročajo, da je ameriški predsednik Johnson povabil italijanskega zunanjega ministra naj ga jutri, ko bo za en dan na obisku v Washingtonu, obišče.

Italijanski minister za zunanje zadeve se bo v torek udeležil seje komisije OZN za razorožitev. Sestal se bo tudi z generalnim sekretarjem svetovne organizacije U Tantom.

Sukarno povabljen v SZ, Kosigin v Indonezijo

DZAKARTA, 23. maja (Tanjug). Po vrnitvi iz Sovjetske zveze je indonezijski obrambni general Nasution izjavil, da je premier Kosigin povabil predsednika Sukarna, naj kmalu obišče Sovjetsko zvezo. Premier Kosigin je tudi sprejel povabilo šefa indonezijske države, naj obišče Džakarto.

Saragat obišče Bonn

BONN, 23. maja (Tanjug). Kakor pišejo zahodnonemški listi bo predsednik italijanske republike Saragat letos obiskal Bonn. Natančnega datuma še niso določili, vendar menijo, da bo prispel tja 6. ali 7. julija.

Predsednik Saragat bo septembra letos potoval tudi po državah Latinske Amerike. Po obisku v Venezueli, Čilu in Argentini bo šel tudi v Urugvaj. Z njim bodo potovali ministri za zunanje zadeve Fanfani in drugi visoki italijanski funkcionarji.

Sto let gimnazije v Kruševcu

KRUŠEVAC, 23. maja (Tanjug). V Kruševcu so danes slovesno proslavili 100. obletnico gimnazije. Proslave so se udeležili bivši profesorji in dijaki, zdaj priznani strokovnjaki, umetniki in družbeno-politični delavci ter vojaški voditelji.

Po polaganju vencev pod spominsko ploščo umrlih dijakov so dopoldne udeleženci proslave položili vence tudi na grobnico borcev NOV in na grobnico talcev.



AMERISKI PODSEKRETAR ZA OBRAMBO V SANTO DOMINGU — Podsekretar Cyrus Vance ni hotel odgovoriti na vprašanje, kakšno stališče bo zavzel ameriško vojaško poveljstvo do napovedane Imbertove ofenzive na položaje legalistov. General Imbert se namreč ni strinjal s tem, da bi začasno premirje — 24 ur — podaljšali. Na sliki: Poveljnik sil ZDA v Dominikanski republik general Bruce Palmer (levo) opisuje Vanceu (v sredi) položaj. Foto: AP

Prepoved demonstracij

Saigonska vlada poostрила ukrepe proti neredom

SAIGON, 23. maja (AFP, Reuter, AP, Tanjug). Saigonska vlada je prepovedala vse demonstracije v državi in pozvala prebivalstvo, naj se ne udeležuje manifestacij ali zborovanj. Vlada je hkrati sklenila najostreje ukrepati proti vsakomur, ki bi poskušal ustvarjati nered.

V sporočilu, ki ga je davi objavilo v Saigonu južnovietnamsko ministrstvo za notranje zadeve, je rečeno, da je dosedanja preiskava o nedavnem poskusu državnega udara pokazala, da se je »Vietkongu posrečilo vzpostaviti stike z nekaterimi oficirji in civilnimi osebami, ki so bile vmešane v pripravljanje udara. Reuter poroča iz Saigona, da so izpustili iz zaporov sfa varnostne in protivojevalne službe južnovietnamske vojske polkovnika Tran Van China in Ho Tien-na, ki sta zdaj v hišnem priporu. Aretirali so ju večerj zaradi sodelovanja v zaroti proti vladi. V hišnem priporu bosta ves čas preiskave.

Ameriška in južnovietnamska letala so danes v več namenu.

Predsednik BEA v Dubrovniku

DUBROVNIK, 23. maja (Tanjug). Predsednik britanske letalske družbe BEA (British European Airways) Anthony Milwar je davi z ženo prispel v Dubrovnik v okviru začasnih poletov na direktni letalski liniji London-Dubrovnik, ki jo vzdržuje njegova družba. Letala BEA leta na tej progi enkrat tedensko in to ponooči od sobote na nedeljo. Z britanskim gostom je prispelo v Dubrovnik tudi več članov upravnega odbora družbe BEA ter skupina novinarjev ter predstavnikov britanskih potovalnih agencij. Predsednik obinske skupščine Dubrovnik inž. Ante Božinović bo drevi priredil gostom na čast v Knježevem dvoru večerjo.

Poročajo tudi, da je policija doslej aretirala 49 oficirjev in civilnih oseb, med njimi tudi eno žensko, vse z obtožbo, da so pripravljali ali sodelovali v protivladni zaroti.

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Danes v »Delu«

2. stran
Ciklon zavel v politiko
3. stran
Luka Koper na meji zmogljivosti
4. stran
Velika borba za obstanek
5. stran
Mnogo strelav — premalo golov
Manjše hitrosti
kakor lani v Loki
6. stran
Pogorela kooperantska farma
7. stran
Jubilje novic po žici in zraku

Štafetna palica v Srbiji

Razstava muzeja »25. maj« v Beogradu

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Ob 20-letnici štafete mladosti so danes v Domu mladine v Beogradu odprli razstavo fotografij, štafetnih palic, pisem in drugih dokumentov, ki se nanašajo na proslavljanje rojstnega dneva tovariša Tita po vsej državi. Razstavo je pripravil muzej »25. maj« v Beogradu.

Štafeta mladosti je danes pregled kulturno zabavne dejavnosti, pri katerem so sodelovali s programom mnoga kulturnoumetniška društva, sekcije in aktivni Zvez mladine.

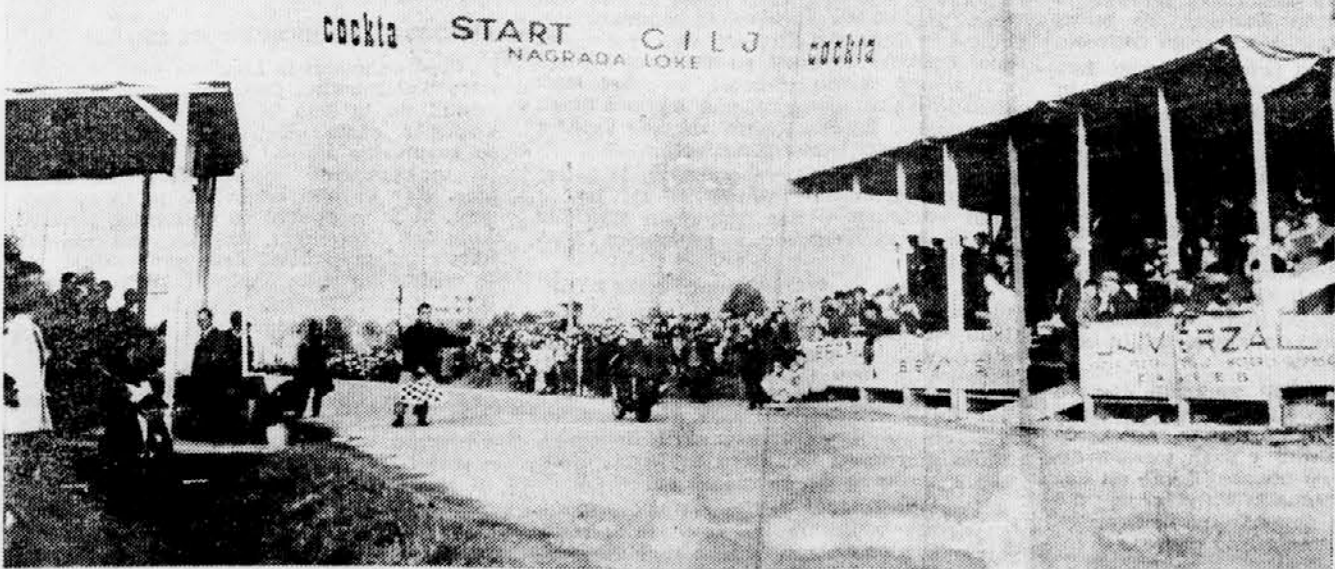
Popoldne je štafeta mladosti prispela v Zvornik. Na zborovanju je nosilec štafete pozdrvil sekretar občinskega komiteja ZK Bahrija Kavazović. Pozdravno pismo, ki so ga poslali tovarišu Titu je prebrala mladinka Djenana Sikirić.

Iz Zvornika je štafeta odšla preko Drine v Srbijo in nadaljevala pot v Valjevo.

LJUBLJANA PROSLAVIJA DAN MLADOSTI — 25. MAJ

PROGRAM

- 24. maja**
PARK ING. STANKA BLODOKA
17.—20. ure PLES
Igra ansambel F-7, poje Pero Dimitrijević
17.—22. ure Taborniki in njihovo življenje
TRG PRED METALKO
19.—23. ure PLES
Igra ansambel Mojmir Sepeta, pojeta Majda Sepe in Nino Robić
- 25. maja**
PARK ING. STANKA BLODOKA
8.—12. ure Športna tekmovanja osnovnih in srednjih šol — preko 3500 nastopajočih
ob 10. uri Prireditve DNEVA MLADOSTI v dvoranah Tivoli
ob 15. uri Centralna prireditve DNEVA MLADOSTI v dvoranah Tivoli
8.—18. ure Taborniki in njihovo življenje
Vabi odbor za praznovanje



NAGRADE LOKE 1965 — Velike mednarodne motociklistične dirke v Skofji Loki st je ogledala velika množica ljubiteljev moto športa. Dirkači so dosegli velike hitrosti, vendar so zrušili samo dva rekorda. Foto: E. Kaše

„Naučite se plavati“

Skoraj neverjetna se zdi ugotovitev, da terja reke, jezera pa tudi bazeni zaradi tega, ker ljudje ne znajo plavati, vsako leto približno toliko žrtev, kolikor jih je zaradi čedalje bolj razvite motorizacije na naših cestah. Nesreče v vodah gredo mimo nas dokaj neopazno, bolj potihoma večajo strahotno bilanco kakor nesreče na cestah. Oddot morda tudi precejšnja pasivnost v prizadevanju, da bi vodam izrgali številne žrtve, predvsem v vsakoletni kopalni sezoni.

Ob tem je akcija »naučite se plavati« še toliko pomembnejša, saj se njen široko zastavljeni program loteva hvalredne naloge z vseh vidikov, podobno, kakor že dolgo časa poteka popolnoma neogibna prometna vzgoja mladine.

Akciji »naučite se plavati« velja vsa pozornost, in to ne samo športnih organizacij, saj plavanje ni samo šport, temveč prepotrebna veščina, ki navsezadnje lahko človeku marsikdaj reši življenje. Republiški odbor akcije »naučite se plavati« se je tega zavedal, zato je v akcijo vključil tudi ljudsko milico, gasilce, Zvezo prijateljev mladine, predvsejško vzgojo in tabornike.

Ne bo dolgo, ko bodo kopalnišča spet oživila. Na akcijo smo se pripravljali vso zimo, tako da ne bi smela prihajajoča sezona odgovornih nikjer presejneti. Težko je sicer ocenjevati te priprave, toda kakor kaže vsi občinski odbori le niso pravčasno začeli delati. Ker je kopalna sezona že blizu, je skrajni čas, da povsod pohite in se temeljito pripravijo, da bodo lahko kos nalogam, ki jih zastavlja širokopotezna akcija.

Republiški odbor akcije »naučite se plavati« pripravlja posebno tečaje za učitelje plavanja, vendar bo morala akcija dobiti močno oporo v športnih društvih »Partizan«. Najsi imajo ta društva plavalne sekcije ali tudi ne, lahko največ prispevajo k uspehu akcije. Res je, da mora svoje storiti tudi šola, toda poleti so šolska vrata zaprta; prav zato pa bodo imeli klubi in društva glavno vlogo v plavalni akciji. Ponekod se v društvih že vnaprej otepaajo dela v zvezi z akcijo »naučite se plavati«, češ da mladina poleti ne prihaja v društva, ker je na počitnicah. Vendar to ne bi smel biti izgovor za nedejavnost, ker je med mladino in starši kljub vsemu med počitnicami veliko zanimanja za plavalne tečaje. Težave povzročajo tudi pomanjkanje plavalnih učiteljev. Toda že letos bo opravilo strokovne tečaje lepo število učiteljev, v zadregi pa lahko priskočijo na pomoč klubi s plavalnimi sekcijami, ki imajo dovolj ljudi, zmoglih poučevanja.

J. DEKLEVA

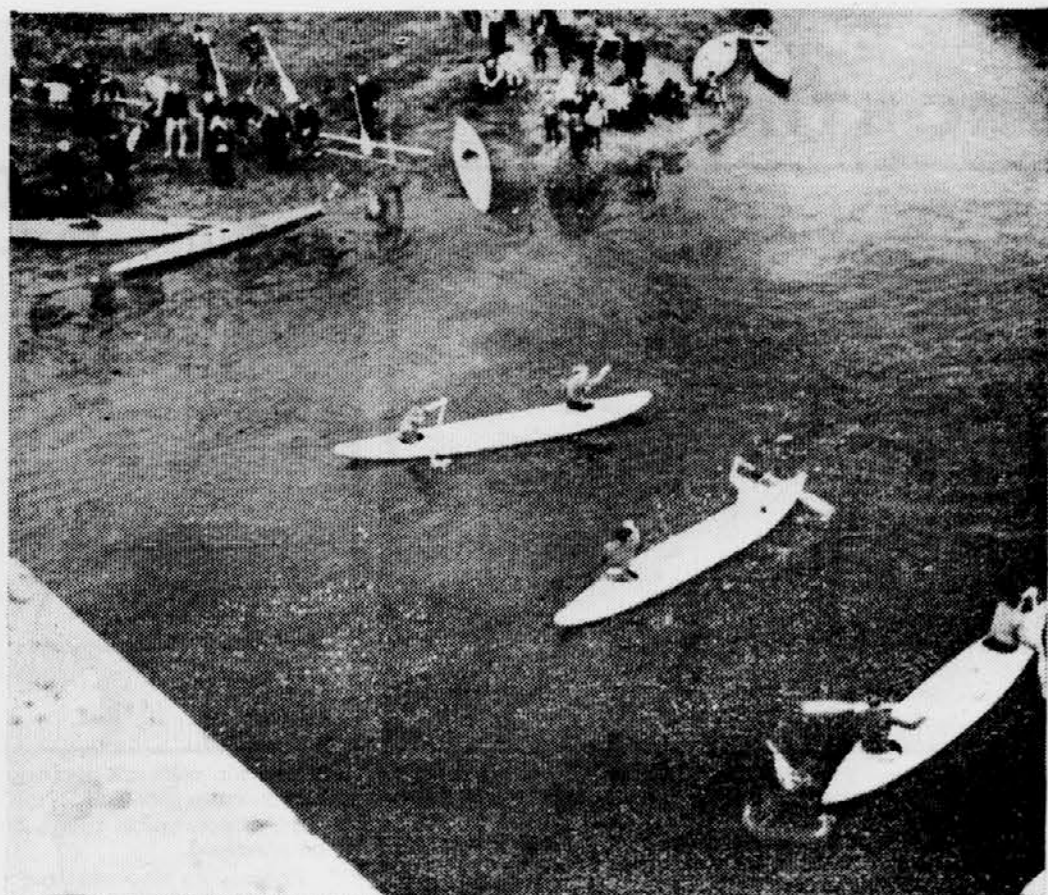


AMERICANOM HRBET — Južnovietnamska kme tica, doma blizu ameriškega oporišča Da Nang, je v gnevu nad oboroženimi tujci, ameriškim marinom, ki nejevoljnih obrazov odhajajo v boj blizu Da Nanga, obrnila hrbet. Tako je izrazila svoj odpor in hkrati obsodbo ameriške intervencije v Vietnamu.

Foto: AP



OBRAVNAVA PROTI VODITELJU SVEDSKIH NACISTOV — Ta teden se je začela v Stockholmu obravnavna proti voditelju nedavno odkrite švedske nacistične organizacije Björnu Lundahlu, ki ga obtožnica bremeni veleizdaje. Na sliki: Lundahla peljejo v sodno dvorano.



MNOŽICNI SPORTNI DAN — V Podpeči pri Ljubljani je bil večer športni dan. Na prireditvah je sodelovalo več ko 350 pripadnikov telesnovzgojnih in športnih društev iz tega kraja in Ljubljane. Najbolj zanimivi so bili telovadni nastopi na prostem in kajakaške tekme na Ljubljani.

Foto: E. Kaše

Nadaljevanje s prve strani

Prepoved

60 južnovietnamskih vojakov in 3 ameriške »svetovalece«. V prvem napadu, ki se je začel približno 50 km severno od Saigona, so imele vladne enote 55 mrtvih in več ranjenih vojakov.

Dopisnik Tanjunga poroča z Dunaja, da je avstrijski mirovni svet objavil izjavo, v kateri zahteva, naj bi Avstrija prevzela iniciativo za to, da bi se čimprej končala vietnamska kriza. V izjavi je poudarjeno, da je za prekinitev kritičnega položaja v Vietnamu neogibno predvsem to, da se takoj končajo ameriški napadi na ozemlje DR Vietnama in da se hkrati začne pogovori med vsemi zainteresiranimi, vključno predstavniki nacionalne osvobodilne fronte Južnega Vietnama.

Kakor je rečeno v pozivu, bi s tem lahko in morali uresničiti ženevski sporazum iz leta 1954, ki govori o pomirjavi v Vietnamu.

Šest premierov

sekarar zahodnoevropskega združenja za svobodno trgovino Frank Figueres odstopil. Figueres je bil generalni sekretar EFTA od ustanovitve leta 1960. Čeprav ni uradnega pojasnila, menijo, da je Figueres odstopil zaradi tega, ker naj bi dobil novo dolžnost v britanskem finančnem ministru. Menijo tudi, da so britanski partnerji v EFTA pristisli na predsednika britanske vlade Wilsona, naj se skrije britanski vpliv v EFTA. Dosej se ni znano, kdo bo zamenjal Figueresa.

Predsednik britanske vlade Harold Wilson je danes že prispel na Dunaj. Dopolnil je prispel sem tudi predsednik finske vlade Johanne Virolainen.

De Gaulle noziva

prilpav za boj proti vse močnejši mednarodni konkurenci. S tem namenom se je de Gaulle pred potovanjem pogovarjal s predstavniki nekaterih sindikalnih centrov, ugotavlja pa, da se je pripravil pogovarjati z voditelji generalne konfederacije dela, največjim sindikalnim centrom v deželi s katero de Gaulle doslej ni imel stikov, ker je ta center na levi francoskega sindikalnega gibanja. Te dni pa bo de Gaulle je sprejel generalnega sekretarja CGT Frachona.

V mednarodnih temah je de Gaulle tokrat venomer ugotavljal potrebo po samostojnosti Francije in svobodi njene delovanja na mednarodnem torišču, pri čemer je zlasti poudarjal potrebo po obnovitvi »starega in tradicionalnega prijateljstva« s Sovjetsko zvezo.

Šeststotletni potres v Skopju

SKOPJE, 23. maja (Tanjug). Naprave seizmološke postaje v Skopju so večer registrirale šeststotletni potres 26. julija 1963 leta. Potres je bil poplavljen in je imel jakost četrte stopnje.

Jutri: deveti mednarodni sejem tehnike

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Jutri bodo odprli deveti mednarodni sejem tehnike, ki bo v znamenju združevanja, kooperacije in specializacije v domači in mednarodni delitvi dela. Na sejm razstavlja 518 proizvajalcev iz Jugoslavije in 884 proizvajalcev iz 27 dežel.

Več skrbi za cvetje in zelenje

Občni zbor hortikulturnih društev Slovenije

CELJE, 23. maja Zveza hortikulturnih društev Slovenije je imela danes v Celju svoj drugi občni zbor. Sedaj je organizirano v okviru zveze 19 društev s približno 2500 individualnih in 80 kolektivnih članov.

Društva v večjih mestih doslej se niso uspele pritegniti dovolj članov, ki bi bili nosilci hortikulturne misli in prizadevanj med občani. Tako je na primer v Ljubljani komaj 300 članov, malo manjste Laško pa jih ima 274. Sklep obnega zbora je bil, da naj bi v bodoče društva s pestrejšimi načini dela skušala pritegniti čimveč ljudi, podobno kot to uspešno delajo na jesenih, v Laškem in v nekaterih drugih hortikulturnih društvih.

Na zboru zveze so med drugim poudarili tudi potrebo po večjem povezovanju društev s krajevnimi skupnostmi in hišnimi sveti, kot to uspešno prakticirajo v Mariboru. Prav tako so opozorili na sodelovanje hortikulturnih društev pri urejanju in vzdrževanju okolice spomenikov NOB. Ti spomeniki naj bi dobili bolj urejeno okolico, trajno zelenje in več negovane cvetje.

Letos poteka v Sloveniji zelo uspešno nagradno tekmovanje med solsko mladino pri urejanju solskih vrto, katerega se je udeležilo kar 81 sol. Najboljšim bodo razdeljene nagrade še pred koncem solskega leta. V zvezi s tem so na zboru menili, da je najbolje učinkovito, če se mladina začne vzgajati in pravem čutu do naravnih lepot že v osnovni šoli, ko je otrok za to najbolj dojemljiv.

F. K.

Darilo češkoslovaških sindikatov Skopju

SKOPJE, 23. maja (Tanjug). Sekretar centralnega sveta sindikatov Češkoslovaške Václav Konek je danes slovesno odprl oddelček za ginekologijo, darilo češkoslovaških sindikatov glavnemu mestu Makedonije. V naselju Cair s slovesnosti ob otvoritvi nove zdravstvene institucije prisostvovali člani delegacije centralnega sveta sindikatov CSSR, sekretar centralnega sveta ZSJ Stane Markić in predstavniki političnih in društvenih organizacij Skopja.

Novi objekt je izročil v uporabo Václav Konek, ki je v krajšem nagovoru poudaril pomen tradicionalnega sodelovanja in prijateljstva med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Za pomoč in darilo se je v imenu Skopjancev zahvalil sekretar republiškega sveta sindikatov Makedonije Arsa Miloševski.

Radioamaterska štafeta mladosti

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). Zjutraj je v Beograd prispela v rekordnem času 40 minut štafeta mladosti radioamaterjev Jugoslavije, ki je po ultrakratkih valovih prešla več kot 2000 kilometrov. Štafeta je začela na planini Vodno nad Skopjem. Štafeto je sprejel v Beogradu radioamater Slobodan Stojanović. Njegov sprejemnik je bil nameščen na terasi hotela Slavija. Istočasno je sprejel tudi radijsko štafeto po kratkih valovih iz vseh republikah središč, ki je krožila »ozi 350 radioamaterskih klubov. V tej akciji je sodelovalo okrog 1000 amaterskih postaj in nad 3500 radioamaterjev.

Nove oblike sodelovanja

Pogovori naših gospodarstvenikov v Indiji

NEW DELHI, 23. maja (Tanjug). Delegacija jugoslovanskih gospodarstvenikov, ki jo vodi predsednik hrvaške gospodarske zbornice Ivan Buković, je obiskala indijskega finančnega ministra Krišnamacharija, ministra za trgovino Manubala Saha in predsednika federacije industrijskih in trgovinskih zbornic Kirloskara.

Med pogovori so izmenjali mnenja o tem, da bi blagovna izmenjava v novih pogojih razširili. Sedanja raven razvosti nacionalnih ekonomij v Indiji in Jugoslaviji ter planske naloge za daljše obdobje nalagajo, da se postopoma uveljavijo nove oblike ekonomskega sodelovanja, predvsem industrijska kooperacija. V prvih stikih z indijskimi predstavniki so jugoslovanski gospodarstveniki dobili vtis, da obstaja skupni interes za industrijsko kooperacijo, ki je vsekakor pogoj za razširitev skupne blagovne izmenjave.

Tu predvsem opozarjajo na to, da bi se moralo sodelovanje razširiti v več smeri. Najprej omenjajo dobavo industrijskih licenc in tehnične dokumentacije za industrijske kapacitete v obeh deželah, kakor nato pa sodelovanje enaki podjetji, da bi uresničili velikoserijsko proizvodnjo; prav tako pa tudi skupno proizvodnjo za izvoz v tretje dežele. Mimo drugega je bilo govora tudi o tem, da bi indijske železniške vagonne kompletirali z nekaterimi sestavnimi deli, izdelanimi v Jugoslaviji. Vagone naj bi potem izvažali v evropske države. Kot novo možnost omenjajo tudi ustanavljanje skupnih podjetij.

Kot poročajo, se jugoslovanska delegacija zavzema za to, da bi kreditne za posamezne industrijske objekte v Indiji odplačevali s tem, da bi prevzemali del proizvodnje tistih obratov.

Po pogovorih Manubala Saha z jugoslovanskimi gospodarstveniki so objavili, da je Jugoslavija tudi pripravljena na nuditi olajšave za uvoz tistih indijskih proizvodov, ki jih ponujajo konkurenčnih cenah, in da bi takoj kupila določeno količino avtomobilskih gum, hladilnikov, kozmetičnih sredstev, tekstilnega blaga, kemikalij, ročnih izdelkov itd.

V Franciji aretirali več članov OAS

SAINT-MALO, 23. maja (AFP). Francoska policija je v zahodnem delu Francije odkrila tabor vojaškega organizatorja OAS Dr. Fagesa v Rennesu, Saint-Maloju, Prestu, Cherbourgu in Nantesu aretirali kakih 10 oseb, med katerimi je tudi nekaj lokalnih funkcionarjev.

»Ogenj« zbrati podatke o temperaturah

CAPE KENNEDY, 23. maja (AFP). Iz oporišča v Cape Kennedyju so sinoči uspešno izstrelili satelit »Ogenj«, ki naj bi zbiral podatke o visokih temperaturah, ki se tvorijo okrog vesoljskih ladij ko se vračajo skozi atmosfero na zemljo.

»Ogenj« so izstrelili z raketo Atlas. Ko je obšel balistično krivuljo, se je z lastnim raketnim motorjem na trdo gorivo vrnil na Zemljo, pri čemer je skozi atmosfero letel s hitrostjo 40.000 km na uro. Ta hitrost je precej večja od tiste, ki jo doseže vesoljska ladja »Apolo«, ki naj bi jo izstrelili v ZDA s tremi astronauti.

V zelo kratkem času, ko je »Ogenj« letel skozi atmosfero, je satelit pošiljal po radijske podatke o spremembah temperatur na svoji površini in druge podatke, ki zanimajo znanstvenike.

Celoten polet »Ogenja« je trajal 32 minut

Satelit se je spustil v južni del Atlantika, kjer so ga pričakale ameriške ladje in letala.

Nad LDR Korejo ne bo več incidentov?

PYONGYANG, 23. maja (Hsinhua). Na sestanku sekretarjev komisije za premirje v Koreji, ki se je začel večer v Pyongyangu, so korejski in kitajski predstavniki izročili ameriškim zastopnikom truplo pilota, ki je bil sestreljen z letalom nad Severno Korejo. Letalo, ki ga je pilotiral poročnik Rim Seung Sang, so sestrelili nedavno, ko je paturil nad LDR Korejo.

Pot ure pred sestankom sekretarjev je bil sestank komisije za premirje, na katerem je ameriški predstavnik Yarborough obljubil, da po dobrih incidentov nad severnokorejskim ozemljem v prihodnje ne bo več.

Šolohov odlikovan

MOSKVA, 23. maja (TASS). Službi sovjetskih književnikov Mihail Šolohov je bil ob svoji 60-letnici odlikovan z Leninovim redom. Njegova dela so prevedena v 23 svetovnih jezikov.

Sestanek Jagan — Burnham

GEORGETOWN, 23. maja (Reuter). Voditelj opozicije v britanski Gujani dr. Cheddi Jagan je sprejel povabilo premiera Burnhama, naj bi se pogovarjala o tem, kako bi preprečili sabotaže, zaradi katerih so morali hitro ukrepati v tej deželi. Doktor Jagan je dejal, da se pogovori ne bodo omejevali samo na omejeni problem, temveč da bosta s premierom Burnhamom govorila tudi o drugih važnih problemih.

Prilpave svaletovnega kongresa za mir

HELSINKI, 23. maja (TASS). Danes se je tu začel sestanek mednarodnega odbora za pravo svaletovnega kongresa za mir. Kongres se bo začel 19. julia in bo trajal teden dni. Sestanka pripravljalnega odbora se udeležijo 70 delegatov iz 32 držav. Danes je delegacij mednarodnega odbora sprejel predsednik Finske Urho Kekkonen.

Povorka mladine v Anfovem

ANHOVO, 23. maja — Zveza mladine tovarne »15. septembra« iz Anhovga je danes popoldne priredila sprejeto, v katerem je sodelovalo okoli 500 mladincev in mladih, katerim so se pridružila tudi druga društva in delegacije društveno političnih organizacij. Na mitingu, ki so ga nato imeli pred delavskokulturnim domom, je govoril predstavnik mladine Škrbec Jože.

Zaprto sejem Alpe-Adria

Ljubljana, 23. maja. Zvečer so se zaprta vrata četrtega mednarodnega sejma obmejne blagovne menjave Alpe-Adria. Sejem je bil od 15. do 23. maja v prostorih Gospodarskega razstavišča. Na letošnjem sejmju je razstavljalo 178 razstavljavcev, od teh 93 domačin, 64 iz Italije in 21 iz Avstrije.

Mednarodni sejem Alpe-Adria si je ogledalo 49.482 obiskovalcev, med katerimi je bilo precej zastopnikov gospodarskih organizacij, industrijskih podjetij, trgovine, gostinstva in turizma ter drugih gospodarskih dejavnosti, kakor tudi zasebnikov.

Edvard Kardelj v Ohridu

OHRID, 23. maja (Tanjug). Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj je bil s sekretarjem CK ZK Makedonije Krstom Červenkovskim in predsednikom sobranja Makedonije Vidojem Smilevskim dva dni v Ohridu. Danes si je v družbi s predsednikom občinske skupščine Ohrida Jakimom Spirovskim in s sprejemom ogledal mesto in kulturnozgodovinske spomenike v okolici.

Zbervanje mladine v Kumrovcu

KUMROVEC, 23. maja (Tanjug). Rojstni dan predsednika Tita so danes v Kumrovcu slavili na veličastnem zborovanju, ki se ga je udeležilo poleg družbenopolitičnih in kulturnih delavcev Hrvatske več tisoč mladincev iz vseh krajev dežele. Pred rojstno hišo tovariša Tita je govoril član glavnega odbora SZDL Hrvatske Stevan Ivčić, potem pa so prebrali pozdravno pismo, s katerim je zbrana mladina voščila predsedniku Titu.

Odkritje spominske plošče bratoma Lamenšek

MARIBOR, 23. maja — Dopolneno so na osnovni šoli Bratov Lamenškov v Studenih odkrili spominsko ploščo bivšima učencema šole Petru in Marku Lamenškima, ki sta kot partizana padla v NOB. Na svečanosti je Markov soborec Vlado Robić spregovoril o obeh mladih junakih Poleg večjega številca ljudi in predstavnikov oblasti ter družbeno političnih organizacij se je odkritje spominske plošče udeležila tudi mati obeh padlih partizanov. V kulturnem programu so sodelovali mladina in pionirji osnovne šole, godba, recitatorji in nekatere druge kulturne skupine.

M. K.

Revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju

ZAGORJE, 23. maja — Ob praznovanju dvajsetletnice osvoboditve in praznovanju dneva mladosti je bila danes v nabito polni dvorani v Delavskem domu v Zagorju revija mladinskih pevskih zborov zasavskih sol. Na reviji, ki jo je pripravil zveza kulturno prosvetnih organizacij pri občinskem svetu v Zagorju, so sodelovali zbori osnovne šole Tone Okrogar in Ivana Skvarca iz Zagorja, zbor osnovne šole Dol pri Hrastniku, mladinski pevski zbor iz Podkuma in Poljsnika, nadej zbor osnovne šole Tončke Čadeve in dakliški pevski zbor ekonomske šole v gimnazije Trbovlje ter vokalni okelet glasbene šole Zagorje. Na reviji je sodelovalo skupno 490 pevcev.

J. T.

Drava naplavila truplo

MARIBOR, 23. maja. Okoli 9. ure je Drava naplavila na levi breg pri Zg. Vizingi truplo Alojza Zupanca iz Ptimoza pri Vuzenici, ki so ga pogrešali od 7. aprila. Komisija je ugotovila, da ne gre za umor.

Zadnje vesti

Novi predsednik Avstrije

Izvoljen je bil kandidat socialistične stranke Franz Jonas

DUNAJ, 23. maja (Tanjug). — Na petih povojnih volitvah je bil danes v Avstriji izvoljen za predsednika republike 65-letni Franz Jonas, dosedanji dunajski župan in kandidat socialistične stranke. Dobil je 63.482 glasov več kot njegov protikandidat, bivši avstrijski kancler dr. Alfons Gorbach, eden od voditeljev ljudske stranke. Jonas je bil izvoljen z znatno manjšo večino glasov kot zadnji socialistični predsednik Schiri, ki je na volitvah leta 1963 dobil pol milijona glasov več kot njegov protikandidat. To je obenem tudi najmanjša večina, ki jo je po vojni dobil kandidat za predsednika republike.

Novi avstrijski predsednik ima za seboj 43 let politične dejavnosti; od leta 1951 pa je bil neprekinjeno na položaju dunajskega župana in sfera dunajske pokrajinske vlade. To je tudi drugi dunajski župan, ki so ga izvolili za sfera države.

Po izvolitvi se je Franz Jonas zahvalil volivcem za zaupanje in dejal, da si bo prizadeval pridobiti zaupanje tudi tistih, ki so dali svoj glas nasprotnemu kandidatu. Dejal je, da ne namerava biti enostranski predsednik, ampak predsednik vse Avstrije in vseh Avstrijcev.

Z izvolitvijo Franza Jonasa za predsednika republike se je ohranila dosedanja 20-letna tradicija v Avstriji po kateri zaupajo položaj sfera države socialistični medtem ko ima predstavnik ljudske stranke položaj zveznega kanclerja.

Ameriški gospodarstveniki v Beogradu

BEOGRAD, 23. maja (Tanjug). — Danes zvečer je prispela v Beograd skupina 52 ameriških gospodarstvenikov, ki so na študijskem potovanju po Evropi. Gospodarstveniki, ki obiskujejo solo za menažerje pri tehnološkem institutu države Massachusetts, so pred prihodom v Jugoslavijo obiskali tudi Italijo, Zahodno Nemčijo, Francijo in Veliko Britanijo. Med njimi so tudi predstavniki največjih gospodarskih organizacij v ZDA. Med triindvajsetimi ameriški v Jugoslaviji se bo skupina pogovarjala s predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve, zvezne gospodarske zbornice in nekaterimi jugoslovanskimi gospodarstveniki.

Pedaljšan sporazum o prekinitvi ognja

WASHINGTON, 23. maja. — Inozemske agencije poročajo, da je generalni sekretar organizacije ameriških držav Jose Mora danes sporočil, da so dosegle neuradni sporazum o podaljšanju prekinitve ognja med silami ustanove vlade polkovnika Caamana in silami junte generala Imberta v Santo Domingu.

V svojem sporočilu, ki ga je danes zvečer poslal organizaciji ameriških držav poročila Jose Mora, da so na popoldanskem sestanku v Iva-nu Skvarca iz Zagorja, zbor osnovne šole Dol pri Hrastniku, mladinski pevski zbor iz Podkuma in Poljsnika, nadej zbor osnovne šole Tončke Čadeve in dakliški pevski zbor ekonomske šole v gimnazije Trbovlje ter vokalni okelet glasbene šole Zagorje. Na reviji je sodelovalo skupno 490 pevcev.

Po omenjenih informacijah je tudi general Imbert pristal na podaljšanje prekinitve ognja, pridržal pa si je pravico, da sproži akcijo, v kolikor bi druga stran potepla la sporazuma.

Telegrami

TRGOVINSKA DELEGACIJA V CILU — SANTIAGO DE CHILE. Jugoslovanska trgovinska delegacija, ki jo vodi pomočnik sekretarja za zunanjo trgovino Anastas Anastasijevski, je prispela v Chile, kjer se bo pogovarjala o razširitvi trgovinske izmenjave in gospodarskega sodelovanja med SFRJ in Cilom.

GERHARDSSEN POVLJEN V ZSSR — MOSKVA. Sovjetska vlada je povabila norveškega premiera Einarja Gerhardsena, naj obišče Sovjetsko zvezo. Gerhardsen je povabil sprejel in bo obiskal ZSSR od 30. maja do 9. junija.

KONGRES KP AVSTRIJE — DUNAJ. Od 27. do 30. maja bo 19. kongres KP Avstrije. Na dnevnem redu so poročila centralnega komiteja o političnem položaju in nalogah partije, poročila kontrolne in revizijske komisije in volitve novih vodilnih organov.

ANTIKOLONIALNI ODBOR ODPOTOVAL V ZAMBIZO — LONDON. Posebni odbor za kolonialna vprašanja OZN je v polni sestavi odpotoval v Lusako. V komiteju so predstavniki 24 držav. Na sestanku v Lusaki bodo preučevali probleme Rodezije, Južne in Jugozahodne Afrike in drugih afriških ozemelj pod portugalsko upravo. Iz Lusake bodo nato odpotovali v Tanzanijo in Etiopijo.

STIKI MED SIRIJO IN JEMENOM — DAMASK. Sirska in jemenska vlada sta se sporazumeli o vzpostavitvi diplomatskih stikov. Sirska vlada je republikanski režim v Jemenu priznala že septembra 1962.

POZAR NA NORVESKEM TANKERJU — TOKIO. Na norveškem tankerju »Heinwards«, ki je prevažal 27.000 ton nafte, je izbruhnil požar. Ko je tanker plul v japonsko pristanišče Muroran. Od 38 članov posadke so jih doslej rešili 23. Med temi je 8 ranjenih, trije člani posadke so mrtvi, 12 pa jih še niso našli.

SIRSKA PRITOŽBA — DAMASK. Sirija je s posebno noto opozorila varnostni svet OZN na provokativne incidente, ki jih na njenih mejah povzroča Izrael. V noti je rečeno, da je Izrael od 13. do 18. maja zagrešil 22 »agresivnih dejanj«.

ATOMSKA PODMORNICA — GROTON CONNECTICUT. Tu so splovili novo ameriško atomsko podmornico, oboroženo z raketami »Polaris«. To je 36. ameriška atomsko podmornica, oborožena z raketami »Polaris«.

DAN ITALIJE — RIM. Italijanski državni podsekretar za zunanjo trgovino senator Emilio Battista je odpotoval v Budimpešto, kjer se bo udeležil »dneva Italije« na budimpeštanskem sejmju in se pogovarjal o gospodarskih in trgovinskih odnosih med Italijo in Madžarsko.

SAUDSKI PREDSTAVNIK NA KONFERENCI V KAIRU — DZEDA. Saudovo Arabijo bo na sestanku šefov arabskih držav v Kairu 26. maja zastopal minister za zunanje zadeve Abdel Aziz, ki je predstavil svojo državo tudi na zadnjem podobnem sestanku februarja letos v Kairu.

Pa še to:

OPOZORILO — Kakor poroča newyorški »Herald Tribune«, je v vagonih kitajskega ekspresnega vlaka, ki vozi na progi Peking—Senjang izobeseno naslednje opozorilo: »Matere, pazite na svoje otroke in ne puščajte jih k oknom. Pazite na svojo priljago in ne zaupajte je potnikom, ki jih ne poznate. Ne prinašajte eksplozivnih predmetov v vlake. Zanimiv vrstni red.

Vreme 23. MAJA 1965



Temperature

Ljubljana 9 13
Pariz 5 15
Brnik 8 14
dunaj 10 13
Slov. Gradec 6 12
Novo mesto 9 14
Koper 11 13
Srednja 12 12
Slova 12 14
Sple 15 20
Zagreb 15 19
Beograd 14 20
Sarajevo 11 13
Skopje 18 26
Titograd 19 23
Celovec 8 14
Gradec 12 12
Dunaj 11 14
Milano 13 21
Genova 15 17
Zürich 9 19
München 8 10
Benetke 16 16

Prognosa

VREMENSKA Slika
Območje nizkega zračnega pritiska se nad našimi kraji polni. Nove frontalne motnje so dosegle zahodne Alpe in bodo pomneje tudi vplivale na vreme pri nas.

NAPOVED

SLOVENIJA
Ponoči zmerno oblačno, jutri deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo in popoldne posamezne manjše nevihte.

Najnižje nočne temperature od 2 do 5, v Primorju 10, najvišje dnevne bodo okoli 18 stopinj Celzija.

JUGOSLAVIJA

V južni polovici države sončno in toplo, v severnih krajih spremenljivo oblačno in popoldne so možne krajevne plove.